

MAGYAR NŐK LAPJA

SZERKESZTI PAPP JENŐ

*Dr. Szacsuay Ferenc és neje Ravasz Éva
Dr. Ravasz László ref. püspök leánya*

A szép otthon

FOGADÓ-SZALON

MAGYAR SZOBA

VÉRZŐ VÁROSAINK

ÍRTA: VASS LÁSZLÓ

A tiszta jegenyék, a hajdúsági ákácok és a bihari hársak, meg a házsorgárdi gesztenyék az elmúlt hetekben a gyász zsolozsmáját susogták szerte a fájdalmas arcú Magyarhonban. A főváros után most a magyar vidék kapott mérhetetlen sebeket. Kolozsvár... Nagyvárad... Debrecen... Szeged... Szolnok... Miskolc... Egy sugaras nyárelői nap kora reggelén szempillantás alatt bele kerültek városaink is a totális háború vérvívaros sodrába. Osztónak a többi európai metropolis mártírsorsában. Szépség és jószág, áldás, békesség, termő és teremtő élet és a lélek nyugalma lakozott a falaik között. Mit vétettek? Legfeljebb visszautóttak, ha bántották. Nem törték más országok vagyonára, gazdagságára, se tengert, se gyarmatot, sem új tartományt nem kívántak. Két kezük munkájával dolgozni, építeni a magyar hazát: ez volt minden vágyuk, rendeltetésük, tehát mindenképpen békés természetű. Magyar városok, hordozói egy ragyogó multnak, beszédes kövei ezerév álmainak, sok küzdelemnek, sok harenak, dicsőségnek, bukásnak és újabb fölemelkedésnek, munkának és teremtő életnek. Nyilván ez volt hát a bűnük, a békés, munkás természetük, mert a pusztítás legfőképp a családi házakat, templomokat, iskolákat érte.

Mit akartak elérni a támadók ezzel a vandál pusztítással? Szétbombázhatták a házakat, felszaggathatták a városok gyönyörű virágos kertjei, sok évszázados műemlékeit, intézményeit porig lerombolhatták, azt mégsem ölhetik meg bennünk, ami örök: a lelket. Amit az idők hosszú évszázadok alatt beléjük leheltek, azt semmiféle légiaknával megsemmisíteni nem lehet.

Oh, mert ezek a magyar városok nem most néztek először szembe a pusztítás szörnyű rémével. Ezen a földön a háborúság századokon át oly megszokottá lett, mint a tavasznak nyárra fordulása. Itt mindig készenlétben, védekezésben kellett élnie a magyarnak. Ezek a drága, vidéki városok még jól emlékeznek Bocskai hajduira, Rákóczi kurucaira, Kossuth honvédeire. A harci emlékezet itt együtt növekedett az öntudattal. Debrecen, Szeged, Kolozsvár, Nagyvárad kapui előtt a történelem folyamán számtalanszor megjelentek az ellenséges hadak, a sarcot vető martalócok. Időnként elpusztították, felgyújtották és sóval hintették be helyüket, hogy még irmagja se maradjon az emberi településnek. Ám mindez semmit sem használt. A városok újra felépültek és a kihalt lakások ismét benépesültek kacagó gyermekekkel és dolgos polgárokkal.

Budapest mélyseges részvétellel, megindult arccal és vérző szívvel fordul az égő városok felé. Gyászolja őket, mint a saját gyermekeit. Ez a dunaparti főváros nem felejtí el, hogy amikor őt magát annyi csapás, vérvesztesség érte századok során, Anteusként mindég a vidék áldott televényéből újult meg új életre. A történelem folyamán sokféle nemzet egybegyűlt a dunaparti fővárosban, mégis csak a magyar vidék ontotta bele legnagyobb számmal a gyermekeit. És mert lakói főképp magyar vidékről valók, Budapest holtig vágyakozott és vágyakozik ma is olthatatlan nosztalgiával a

vidék felé. Ő általa, ő benne élt igazán. Mindég a vidék színtiszta magyarsága táplálta ezt a fővárost. Sok nemzedéken keresztül a lelki közösség láthatatlan, de el nem szakítható szálai kapcsolták egybe Budapestet és a vidéket. Attól kezdve, hogy Budapest az egész ország szíve lett, az egész ország, az egész magyarság vérkeringése áramlott keresztül rajta. Éppen ezért a főváros és a vidék forró összeérzése sohasem volt olyan erős és teljes, mint ezekben a komor gyásznapokban.

Kolozsvár... Nagyvárad... Elég a nevüket kiejteni vagy hallani, boldog magyar világ esodálatos képei szállnak fel emlékezetünkbe. Régi-régi fejedelmi házak ablakpárkányai, kapufélfái, várfalai tűnnek elő, a csodálatos hangulatú Farkas-utca, hol minden kő, ház, torony századok méltóságos nyugalalmát őrzi. És a szomszédos Fótéren a gyönyörű Mihály-templom karcsú tornya és a Mátyás király szobor mind-mind hívogatóan intenek. A szilárd gránit, fehér mészkő, puha alabástrom megfagyott zenéjét halod emlékeid közt, jó magyarom, finoman zengeni. Látod a régi várfalakat, a kultúra, a szabadság védelmére súlyos időkben, nehéz fáradsággal, igaz önfeláldozással épített falakat, amikben most csúf kárt tettek a gyilkos bombák.

A rend, a szorgalom, az európai műveltség rangos mértéke mérte itt az időt és a tehetséget Tündérvárt ragyogó földjén s most a szárnyas Rém az emberi haladásnak és műveltségnek ezt a messzi keletre tólt európai bástyáját választotta ki hadicélponttá. Emlékezz csak vissza, mikor boldog léptekkel jártad a hazatért Erdély fővárosának mámoros utcáit, láttál ódon szépségű templomokat, százados kolostorokat, remekművű palotákat, szerény polgári házakat, színes tetejű épületet, hol Mátyás, az igazságos született. Gyönyörködtél a szépen ívelt ablakok, faragott kőpárkányok és kőkönnyűklök egyszerű diszeiben, a finom attika nemességében. Most romokkal találkozhatol ezen a gazdagon megművelt tájon. És a házsorgárdi temető hatalmas platánjai, bogos gyertyánjai, vörös csücsű nyárfái és büszke kőrísfái alatt, hol egykor annyit sétálgattál a múltba fejtkezve, most ártatlanul kiontott gyermekek, békés polgárok, munkások frissen hantolt sírja sorakozik temérdek számmal.

És a körösparti Nagyvárad, a magyar legendák termőföldje, a szentéletű László király nyugovóhelye sem kerülte el a szárnyas halál gyilkos figyelmét. És mit értott a bombadobóknak Debrecen, a hortobágyi délibáb fényében fűrőd Maradandóság Városa, hol Csokonai, a hív poéta, álmódja trillákkal ékes álmaait? És a bánatos tiszai tájék, végtelen vidékek Szegedje? Mind-mind kedves emléket ébreszt bennünk s nyomban szívünkbe nyilaló fájdalmat, ahogy az újsághír belezengi nevüket a rettenet napjaiba.

Legszebb városaink köveit magyar vér festette pirosra, gyermekek, aggastyánok és asszonyok vére. Úgy gondolják elleneink, eldöntik a háború sorsát azzal, hogy megeseonkítják, elesűfítják szépségükben és munkaerejükben városainkat, hogy templomokat, otthonokat és temetőket rombolnak szét? Kineses Kolozsvár népe ugyanúgy, mint a puszták Debrecenje, a miskolci munkások hasonlóan a szolnoki és szegedi halászkokhoz, látva az ártatlan áldozatok koporsóit és a füstölög romhalmazokat, férfiasabb keménységgel, szorosabb egységben őrzik és fokozzák leküzdhetetlen életössztönüket. Vérző városaink, a megpróbált ősi civitások példája és elszántága méltó a magyar sorshoz.

A czenstochowai „FEKETE MÁRIÁ”-nál A VILÁGOSSÁG HEGYÉN

IRTA: Mezey Ella

Egyik katonaismerősöm levéltárcájában vizontláttam ma a czenstochowai csodatevő Szűz Mária-kép kezdetleges kis mását s ez a háborús talizmán oly ellenállhatatlanul ragadt vissza a multba, hogy a szememet sem kell lehúnynom, máris ott állok újra Czenstochowának, „a lengyel Lourdesnak” várszerű Pálos-kolostora előtt, ahol nemcsak Lengyelországnak, hanem az egyetemes katolikuságnak ezt a legendás ereklyéjét őrzik.

Utójára német katonai autóval, a berlini katonai főparancsnokság vendégeként bolyongtam a zárda bástyás falai, harangként földre boruló kupolái, barokk-csipkés kapuja között, első látogatásomkor azonban még magyar pálosszerzetes vezetgetett a Rend kincstengerében — már akkor is egyetlen a magyar pálosok itt élt kis seregében! — s hófehér reverendájában oly lelkesen magyarázgatott, akár valami középkori krónikás-barát...

Mennyi magyar emlék a könyvtár és kincstár festményei, codexei, miniatűr biblíái, drágaságai között, hiszen a Világosság Hegyén örökös várkolostort Nagy Lajos királyunk alapította s a XVII. százdbeli svéd harcokkor néhány száz szolgálóval, magyar és lengyel barátok védtek meg a protestáns ostromtól; az ágyúgolyók helyét ma is őrzi a bolthajtásos lovagterem.

Báthory István kardja, Hedvig királyné hímezte miseruhák, Nagy Lajos kelyhe, tizenkét kiló aranyból vert, ékszerrel végigarakott ostyataró, Szobieszkí türkiszesmarkolatú kardja, hatezer igazgyöngy egy brokátpaláston... mégis, a szem-szív türelmetlen már a drágakőragyogásban is, a Csodatevő Kép öntudatlanul is vonzza a látogatót...

Ugyanez az ígézet ül a korai zarándoklat tarka tömegén is, amelyek öt-hatszáz éves folyamatban ömlenek ide az ország minden részéből. Jobbára fáradt öreg parasztok, batyús asszonyok, aranyos, szűzmáriás lobogók alatt, elől a csizmás, porosreverendájú pappal. Éjfélől kezdve szakadatlanul folynak a misék a bástyafalon felállított oltároknál, hangszórók viszik szét a beszédek, tizennyolc pap áldoztat olyan kelyhekből amelyekben negyven ezer szentostyát tudnak elhelyezni...

S látni kell a templomkövön színes rongyosomókként heverő ájtatoskodókat!

Levetik magukat a földre, szinte túlvilági bűvöletben, keresztalakúan széttárlják két karjukat, mozdulatlanul fekszenek, homlokukkal a kőhöz tapadva, mintha idejötték volna meghalni, a Fekete Mária elé.

*

A dúsaranyozású, freskódíszes templom háromhajós kápolnijában ragyog az 1382

óta itt őrzött Madonna-kép, amelynek ciprusfa-lapját Szent József ácsolta olyan asztalból, amely mellett egykor a Szent Család ült s a Szűzanya s a gyermek Jézus vonásait Szent Lukács apostol festette rá.

A szentélyt erős, sűrű, vasrács fogja körül, rajta lelakatolt szűk ajtók... csönd, homály, az elsurranó alakok lépésnesze... s a gyertyák sárgás visszfényében, íme, előttem van az ikonszerű szentkép!

A finom Madonna-arcon a régi-régi festék már megfeketedett s a jobb halántékon tatárnyíl nyoma rémlik, a balarcon végig pedig két hosszú sebhely: huszita zavarágók emléke.

1430-ban ugyanis huszita bandák el akarták rabolni a képet, de a kocsilovak megtorpantak a tolvajokkal a kolostor alján és semmi verésre nem akartak továbbmenni. A gonosztevők ekkor ledobták zsákmányukat a székérről és elmenekültek, egyikük előbb azonban kétszer végigvágott dühében a Szűz arcán s ezt a kardnyomot semmiféle restaurálással sem lehet azóta eltüntetni. A hagyomány szerint Lukács evangélista — aki ugyanis szobafestő volt — Jeruzsálemben, az ottani keresztények kérésére készítette ezt a gyönyörű tablót s ez itt is rejlett egészen Nagy Konstantin idejéig. Akkor a császár édesanyja, Szent Heléna, a többi Krisztus-relikviával együtt felfedezte s Konstantinápolyban helyezte biztonságba. Öt évtizeden át volt ott a kép a város védője, megmentője a ragály, tűz, víz esetén, míg a IX. században a ruténiai Belzbe került s ott maradt az 1382-i tatárbetörésgig. Ekkor kapta a másik sebet:

Juniusi üdvözlét

Üdv néked, Június, csodálatos virágszímfóniák halk zenéje, üdv néktek ezüst felhőn ájuló csillagok ezeregy szép meséje!

Széttört fény csörren vídám kacajjal, a nyár virága függ zöld fák hegyén, merengő, merész, megfoghatatlan csodák születnek Isten tenyerén.

Jó ízű csókok és sok nyári hang csordul illanó illatból, a vágyak kikelnek, mint holt magvakból az élet s meghalt emlékek visszajárnak.

Piros fényzáró hull kék csodákra, sok fakult álom zöldbe borul, tarka virágok tengere ringat s fáradt szívünkre új mámor hull.

S. PETHŐ ERZSI

egy tatárnyíl halántéktól nyakig, s ez ugyanúgy eltávolíthatatlan, mint a huszita kardcsapás. Wladislaw herceg biztosabb helyre akarta vinni a drágaságot: szülővárosába, a sziléziai Oppelnbe. El is indult a kincssel, de Czenstochowán álutaztában azt az álmot látta: forduljon vissza s a képet hagyja itt! Így került a történelmi régiség éppen ide, a Pálosbarátok kolostorát emelő dombocskára, a Világosság Hegyére.

*

Sokáig álltam, álltam előtte... sokáig csodáltam a megfeketedett Szűz Mária-arcot, amely mindig szembenéz a fél tekintetével. A kis Jézus valahogy merevebb, csak a szája körül játszik szelíd mosolygás, egyébként mindent belep a rengeteg gyémánt, zafir, rubint, igazgyöngy. A Szűz fején díszes korona, az ébenfa-oltár csupa arany és ezüst, a falakat elfedik a fogadalmi ajándékok ezrei, a tömjénfüstből kiragynak a szikrázó keresztetek, szívek, szobrocskák s a rács is teletüzdelve a megfigyeltak mankóival, hálaadományaival, akárcsak Lourdesban...

A misztériumon kívül a technikai berendezés is páratlan: a wertheimszerű vasfülke a festmény körül, amely megvédi az ereklyét nemcsak tűz, hanem rablás ellen is. Szükség is van rá, hiszen vagy harmincnégy éve kifosztották a képet, leszedték Mária aranykoronáját, XI. Kelemen pápa ajándékát (X. Pius újjal pótolta) s mesés értékű ékszereit. A tettesek nem kerültek meg, az ellopott kincsek jórésze azonban igen: hol ebben, hol abban a gyóntatószékben találtak belőlük egy-egy darabot... A rablás óta minden éjszaka egy fegyveres s egy fegyvertelen barát őrököl a kép előtt s kint, a kolostorbástyákon is két fráter virraszt...

Délután öt órakor minden nap eltűnik az ikon halandó tekintete elől s az egész czenstochowai bűvöletnek ez a perce legizgalmasabb jelenete.

A pap a litánia utolsó szavait mormolja, még egyszer meglóbbálja a füstölőket, majd dermesztő tompa csend támad. Ebbe a csendbe aztán — talán kívülről és magából, mintha végtelen messzeségből jönne — kürt sikolt bele, harsonák zendülnek meg s a megrendítő szózatot nagydobok szagatott üteme kíséri.

Oly ünnepélyes és nyugtalanító ez a szertartás, a szívverés is elakad tőle... s hívők és hitetlenek, kíváncsiak és cinikusok egyforma meghatottsággal bámulják a csodát: a szinarany fedőlapot, amely lassan megindul a Máriakép előtt... és csúszkögördül lefelé, hogy másnap reggelig lezárja földi szem elől a Fekete Máriát a Világosság Hegyén...

I.

Egyedül vagyok, segítség nélkül. Az egyik gyermek lázas, a másikat védő oltásra kellene vinni; foglal kozás híján nyöszörög a harmadik. Irásomat kintfelejtettem a kertben. Most már, ha akarnám sem tudnám folytatni, mert a félbemaradt oldalt már a szomszéd zöldbabjág sodorta a szél. A fedő alatt vízért sikoltozva pörköldök a hús s a földről föl kellene törölni a kiömlött, köhögés elleni szirupot.

Kezemben ügyetlenül áll a törőruha, derekam a szokatlan mozdulatra sajog. Arcomon, a kővéfagyott mosoly helyére két éles, kemény vonás rajzolódik. Összeszorítom a fogamat. Elvégezek mindent, egyre keményebben, egyre szigorúbban s amikor már remeg a kezem, egy pillanatra megállok.

Nem gondoltam rá. Nem gondoltam semmit és senkire. Csak éppen megláttam hirtelen elerőtlenedett, elcsüggedt kezemet, ahogy az oldalához érintetem, sokszor, ezerszer látott ismerős mozdulattal. Ez a kéz nem az enyém. Nem az enyém a mozdulat. Munkában fáradtan anyám állt meg így, sok évvel ezelőtt.

Ő vonta így össze szemöldökét s benne volt még a makacs akarat, hogy a szükségben elvégezze azt is, ami nem az ő tisztje volt. A kezem megnyugszik a remegéstől, ebben a felismert mozdulatban. Nem láttam, de érzem, hogy az arcomon mosoly lágyítja meg a kemény vonásokat.

— Minek örülsz, anyuka? — kérdi a beteg gyerek s arccskájára derű suhan. Visszfénye annak a sugárzó melegnek, mely a messzi múltból ért utól s rajtam keresztül egy pillanatra benne is felragyogott.

Annyit beszélünk ma a jövőről; szüntelenül futunk ködképe után. Pedig a jövőt utólráni sohase lehet. Egy biztos erőforrásunk van: a múlt. Nem a regényes, meghazudtolt múlt idő. Mindig kinevettem azokat, akik visszásírták a régi idöket... Az idök sohase voltak szépek vagy gonoszak. S ámitás az is, ha hajdani boldogságunk mértékével mérjük azt, ami továtúnt.

Hányszor vetették a szememre: ne emlegesd a múltat. Nem modern. Felejts. Az emlékezés: öregít. Papom Szent Pált idézte egyszer: »Azokat, amik mögöttem vannak elfelejtven, célegyest futok előre...« Barátom így szól: »Vesd ki magadból a megtörtént dolgok súlyos élményanyagát, felejtss, ird meg, dobd ki, irtsd. Minden elmúlt nappal súlycsabb lesz az élet s aki egész eddigi életét magával cipeli, az hamar megfáradhat. Elyeli, visszahúzza a múlt, tompává és tehetetlenné teszi arra, hogy az örökké megújuló mát, a ma eseményét, a drámát, befogadja, élje. Ha cipeled a múltadat, elveszted a jövőt.«

Barátom szavát a nagy magyar naturalista, Móricz Zsigmond szavai ellenzik bennem. »Minden író azok szerint az alapvető élmények szerint ír, — él, ítél és gondolkodik,« —

mondja ő — »melyek kora ifjúságában, hús, huszonkétéves koráig érték.« Szerinte életünk első hús éve dönti el, hogy kivé, mivé leszünk. S mintha nagytalánosságban neki lenne igaza, minduntalan rajta kapom magamat, barátaimat, ismerőseimet, — az érző és gondokodó világot — hogy a jelen semmihez hasonlító eseményeit a régi élménypéldákkal magyarázzák.

Mekkora a tévedés! Mi használjuk a múltat. Pedig a múlt ma hasznavehetetlen. Mégis, közös, gyarló és oly emberi tulajdonságunk az, hogy amit rögtön megértünk, vagy azonnal meg akarunk érteni, azt a már megtörténthez hasonlítjuk. Amit pedig nem értünk, ami idegen, vagy ami más, — arra keresünk a múltból egy hasonlító s nekünk tetszően mégis nagyon eltérő példát. »Régebben nem így volt« — mondjuk s ez a gyanús sóhaj majdnem mindig úgy hangzik, mintha régebben jobban lett volna. Vagy legalább is: szebben. Nem olyan égetően, — hiszen már elmúlt. Ami volt, — azon mosolyogni is lehet, az kicsit mese, cseppet anekdóta. És főként — s azért emlékeznek olyan szívesen az írók — a régmúlt, amit ma mondhatunk el jelen s talán jövő idöknek, azzal a kellemes csalódással tölt el, mintha meghosszabítaná az életünket. Azt érezzük, hogy, aki emlékszik, az többet él, mert egyszerre éli a múltat és a jelen-t.

Reális alapokból kiinduló, indokolt érzés, — de mégis csak ámitás ez is. Van benne egy csepp szomorú beismerés is s valami lemondásféle: aki minden élményt a múlthoz tapaszt, az nem hiszi, hogy változhatik, fejlődhetik még. Annak jelleme és sorsa befejezett, kész, egész. Az csak realista, de Pál apostol idealista hitét nem ismeri. Hasonlít az öregasszonyhoz, aki a múltat kéri és nem ismeri fel a mát. Aki egy tudós lelkiismeretességével kutatja és elemzi a múltat, az olyan okos realista, akiből az ész minden hitet kiölt.

Mire jó hát a múlt? Nem a költőnek, nem a tudósnak, háziasszonynak vagy hadvezérnek. Nekem s neked, mi hát tulajdonképpen és valóságosan a múlt?

Az, hogy egy reggel észreveszem, ennyi idős korában apám éppen így tartotta a fejét, ha szomorú volt, mint én ma, önkénytelenül s a visszatérő mozdulaton át most értem meg, hogy neki akkor mi fájt. Megértem s már nekem se fáj annyira. Ellenkezően, valami bátorító, meleg sugárzás árad bennem el. Így érkezhettek egyszer hozzánk a mába egy a múltban félbemaradt simogatás, félig kimondott jó szó, rebbenő ölelés. A szeretet, mely soha nem fogy el, száll, száll a múltból felénk, míg egyszer mában vagy jövőben, a szeretet időtlen világában ránk talál.

A Csillag sugárzó fényét ma látom s nem tudom, hogy az a sugárzás már évszázadok óta kihunyt égitestből származik. A messzi múltból szereteteink szeretete is így jön, így sugárzik felénk. Mit se változtat fényén, hogy a múltból érkezik.

NEM JÖN TÖBB HAJNAL

Csicsérgő madárfogaton

rózsát dobáló ifjú kedvvel, —

nem jön több hajnal a neveddel.

Rózsaszínű uljahegyével

nem csiklandja meg szívem, ajkam,

míg a neved átömlik rajtam.

Hol az ébredés első perce,

mely neved harmatába mártott?

Boldog és zslibadt rettenéssel

nem érzem a hajnal lángot.

KÁROLYI AMY

(Folytatom)

Egyik tehetséges művésziünkkel történt a közelmúlt napokban, állítólag, az alábbi eset. A történet alján kaján, bizalmas öröm kis melege kínálkozik: ha másért nem, azt hiszem, azért is érdemes elmondani és meghallgatni ezen a nehéz tavaszon.

A szép sikerrel szereplő színész egyik előadás után az öltözőjében keskeny borítékba zárt névjegyet talált. Előkelő dáma neve alatt ilyféle szöveg íródott:

»Uj szerepében többször megnéztem. Mint művészt, ismerem és szeretem, kíváncsi lennék közelről megismerkedni az emberrel is. Ha szabad estéje lesz, hívjon fel és jöjjön el hozzám vacsorára.«

A színész kicsit meglepődött, azután jólesően nevetett és elmesélte néhány bizalmas barátjának is. Mikor pedig megtudta a hölgy személyleírását, még ifjú és vonzó külsőjű mivoltáról, tüstént elhatározta, hogy eleget tesz a meghívásnak.

Legközelebbi szabad napján telefonált. Könnyű, üdcsengésű hang válaszolt. Az időpont ugyan nem a legszerencsésebb — mondta a hölgy, — este-felé eljérkezett valahová, de a művész feltétlenül jöjjön csak a jelzett időre, ha ő késik, azért beengedik és addig is érezze jól magát.

A színész ment tehát, szmokingban, remek selyemszállal. Kellemes nyugtalansággal szállt ki gépkocsijából a pompás villa elé.

— Ez igen! — így gondolt most önmagára. — Ez a hírnév...

Súlyos és szűkszavú komorna — amolyan családi bútor, aki úrnőinek kényes, érzékeny életét generációkon át csendes bölcseséggel támogatja — pártfogón vezette be a hallba, azután eltűnt.

Szép, drága és meleg hall volt.

A színész végigsimított a szmokingja selyemkihajtóján, majd leült egy kényelmes székbe, hogy a cseppet hevesebb szívdobogását elnyugtassa. Tíz perc telhetett el, néma csend mindenfelé, unta magát s átnyitott a másik szobába.

Gondolta, most már otthonos lesz itt,

Tágas nappali volt, a kandallóban égtek a parazsak. Előre ment és megke-reste a villanykapcsolót. Abban a pillanatban, mint ágyúgolyó, robbant neki a gyomrának egy fenevad.

Megtántorodott, perdült egyet, sápadtan rúgni próbálta a reátamadó vad kutyát. De az már a hátán csüngött, a gallérjába harapva... A színész kiáltott és beesett az egyik sarokba.

A kutya vérszomjasan állt meg előtte.

Mindketten lihegték, a férfi halálos rémülettel, a kutya viszont csak tettere készen. Nem jött senki, a ház messze néma volt.

A színész körülpillantott, mivel üthetné agyon, de mozdulatára a hatalmas eb minden izma ugrásra feszült és vastag csontagyarán reszketve húzta fel szőrös szájaszélét... A színész megmerevedett.

Valami széken ült, odazuhanva, jobbkeze egy csipketerítés asztalkán. A kutya nem ugatott, csupán gyűlölettel reszkető testtel figyelte. Véreb — állapította meg magában a színész. A mellényén és hátul, a nyakán érzett repedést, de nem mert odanyulni.

Egy perc múlva ravaszul, összes színpadi kellemét arcára erőltetve, megkísérelt néhány kedves hangot hallatni: — Kuszi... piszi...

Borzalmas hörgés volt a felelet. A véreb farkaszemet nézett vele.

A színész hangtalanul, keservesen sóhajtott. Csendesen átkozni kezdte az ismeretlen hölgyet. A szmokingja már tönkrement; de lehet, hogy még átharapják itt a torkát vagy az arcát, amelyet oly szívesen közöltek színes nyomtatban első oldalukon a színházi lapok. Verejték gurult le a halántékán. Nézte az állatot: feltétlenül erősebb, mint ő.

Most, hogy nem mozdult, a kutya is veszteg maradt... Kezdte megszokni, sőt már humorosnak látni a helyzetet. Lesz, ami lesz.

Ezután az asztalra került kezével megérintett egy üveget. Csiszolt, barázdált kristályüveg. Lassan, loppal megmarkolta. Ha hozzávágna a kutyához,

talán meg sem kottyanna ennek a beshiának. De lehet, hogy el se találná. Akkor pedig valószínűen széttepné. Nem, ezt nem...

Felül üvegdugó volt a kristályüvegben. Csupán két ujját mozdítva, kiemelte a dugót. A következő pillanatban keserű, finom, erős, fűszeres szesz illata csapott az orrába...

Tudni kell, hogy a művész meggyőződéses, hívő szeszfogyasztó. Egyszerre játékos öröm futott az idegeibe. A részletek titokban vannak, hogy milyen bravúrral, de a lapos üveget valahogy átszuszta a mellén nyugvó balkezébe. Lehet, hogy a véreb szemethúnyt?...

Nos, ekkor óvatosan ivott egyet a színész. Semmi baj nem történt, a kutya csupán figyelt. A színész folytatta. Talán soha nem esett ilyen kellemesen, megnyugtatóan, biztatóan. Végül befejezte, az egész üveget...

A részegét pedig éppen úgy, mint a kisgyereket, a kutya sajtáságosan nem bántja, sőt bizonyos fölényes, résztvevő pártfogással szereti...

Egyszóval, mire az úrnő elegánsan és gyengéd, érzelmes kíváncsisággal hazaérkezett, a művészt elszakadt szmokingjában a kutyával a szőnyegen hempergözve találta, önfelelt vígságban.

A dámának sikerült megismerkednie »az emberrel« is.

Az ábrándozásra hajlamos hölgy az eleje táruoló látványból egyszerre világosan megérezte az áthidalhatatlan szakadékokat, amely a színészi teljesítmény és a színészmaszok, kulissza és ihlet nélküli személye között tántong. Ugy képzelte, hogy itt, a lakásában, tea mellett, Romeóval és Essex gróffal beszélgethet majd, Romeo helyett azonban egy minden szerepéből kiesett, rémületben elázott személyt talált.

A szép hölgy értette már, hogy az ellobbanó, forró színpadi pillanatok varázsát nem lehet átmenteni a budai villa uszonnaasztalához... Nagy gondtal összecsomagoltatta a színművészt, hazaküldte s másnap, mikor ez telefonált, letagadta magát.

Az én kézcsókom

Ti selymes újjú pesti asszonyok

Miért nyújtjátok kezetek?

Elfogadom a kézfogást... de

Csókot én rá nem lehelek.

Bocsássatok meg érte... hisz e

Hibámat holnap pótolom:

Otthon anyámnak ápolatlan

Dolgos kezére csókolom.

DOBAI BÉLA

A lelki erők titkának kulcsáról

NYILATKOZIK

BALOGH BARNA dr.

A napokban rendkívül érdekes könyv került kezembe, mely a lelki tudományok bölcsőjével, Indiával foglalkozik. Rendkívüli annyiban, hogy nem a megszokott útmutatást vagy csupán jogmagyarázatokat közöl, hanem Kelet és Nyugat hipnózisát együtt ismerteti és gyakorlati tanácsokat ad arra nézve, hogyan állíthatjuk mindennapi életünkben az egészség, érvényesülés és boldogulás szolgálatába a keleti hipnózisnak és az ádors-hunk-nak, India „szuggesztív jógájának“ évezredek törvényeit.

A szerző, Balogh Barna dr., a világhírű ir hipnóziskutató, dr. Alexander Cannon volt titkára, Pandit Csandra Dasz és Mahatma Arkája Brahma, hindu maharisik tanítványa — „India hipnózisa“ című munkájában írta meg a nagy indus beavatottaknak tanításait.

— Két dolog kísér végig életünkön, — mondja nyilatkozatában dr. Balogh Barna. — A feletünk ragyogó csillagos ég és a bensőnkben kisugárzó, lényünkben megnyilatkozó lelki erők. A tibeti lámák és hindu maharisik évezredek óta ismerik a nagy titkot, mint a keleti népek nagyjai általában. Am titokban tartották. Ősi vallásuk korlátai nem engedték meg, hogy mindenki számára megnyilatkozzanak.

— Az „idők teljességét“ várták és feltékenyen őrizték a kincset, a lelki erők titkának a kulcsát. Sziklatemplomaik homályában vagy a Himalája havas csúcsai közt évezredek, évszázadok morzsolódtak le. A legendásan hosszúéletű jogik elhalálozásuk előtt egy-egy beavatottnak tovább adták a titkot s az emberiség, még saját hindu testvéreik is, tovább tapogatóztak a sötétben.

— De az élet halad. A technika rohanó korszakában kicsire zsugorodik idő és tér. Hosszú évekig utaztam, tanultam és nekem is az volt először az elhatározásom, hogy megőrööm a titkot, melyre nyelv-tudásom árán és kutatásaimmal szert tettem. Az a tizenhárom nyelv, melyet tökéletesen bírok, megnyitotta előttem a tudás és a tanulás lehetőségeit. Am aztán győztek a körülmények. Magyar férfinak születtem. Nincs meg bennem az indus nép áldozó nyugalma, azonfelül én nem brahminista vagy buddhista vagyok. Főlötte nem tornyosulnak a nyomasztó sziklatemplomok kökolosszuszai. Az égre nézek, mint kőbor hazátszerző őseim s a megpróbáltatások ideje, melyek népemet és hazámat sujtják, az én számomra az „idők teljessége!“ Az én eszményképem Krisztus, akit a legnagyobb hindu jogik is a világ legnagyobb jogamesterének tartanak. Nekem, a keresztény embernek, Jézus több ennél. Az, ami valóban volt: Isten-ember, akiben ég és föld találkozott, szenvedésben és szeretetben, születésének misztériumában és a kinhalásban.

— És Jézus mindig adni akart és adott! Nem tartotta meg az Atyától kapott szent erőt magának, hanem szétosztotta, betegek és szenvedők, sírók és nyomorultak között. Tanított és vezetett, gyógyított és

halottakat támasztott fel. És végül az isteni szeretet legszentebb extázisával adta magát is mi értettük a kinhalásra, befejezve ezzel a legtisztább, legáldozatosabb tettet, mely valaha is feltűkrözödhetett a véres földről, Isten tisztá egebe. Az Ő példája lebegett szemem előtt, mikor szakitva a jogiktól kapott utasításokkal, egész szívem erejével elhatároztam, hogy átadom ezeket a titkokat, melyeknek Isten kegyelméből a tudója lettem, mindenkinek.

— Olyan időket élünk, hogy fényre, világosságra kell vinni minden tévelygő lelket. Az évezredek rejtett titkok mélyén a föld örök törvényei élnek. Ez a lelkünkben rejlő szikra, a természet és anyag korlátait is legyőző, testet-lelket formáló lényeg: hatalmas földöntúli erő. A hittel, erővel és meggyőződéssel kiejtett szó mindenható erejével a keletiek jóval előbb tisztában voltak, mint a nyugatiak. Erről olvashatunk a „Mahabharata“ szent könyvében is. Aki másokon uralkodni akar, annak előbb önmagát kell legyőznie — így áll a hindu Dhamnapadában is.

— Önmagunkat kell először átfőrnünk, fegyelmeznünk, új emberré alakítanunk, csak akkor alakul át a világ, akkor tűnnek el a háborúk. „Olyan a világ, amilyenné mi formáljuk“ — mondja a Szakuntala — s az, aki a hindu jógát behatában tanulmányozta, rájön a tétel örök igazságára: „Minnél többen alakítjuk át belső világunkat, mint megannyi lelki akkumulátorok“, annál jobban hatunk a tömegre. A bibliai utolsó idő, az új szellemi korszak felé nyitja meg az emberiség útját.

— Ahogyan a hipnózis és szuggesztív leghatalmasabb megnyilvánulási formája a háború, mint negatív tömegszuggesztív, ugyanúgy hipnózis alatt áll az egyén is, születésétől kezdve a sírig, akár pozitív, akár negatív értelemben.

— A gondolat ereje pedig nem ismer korlátokat. A hindu dsar-phunk-jóga leleplezett titkai minden embernek egyformán jelfokozzák lelkiejét és megmozgatják a körülötte láthatatlanul élő és munkálkodó szellemvilág lényeit. Csodálatos megmenekülések, erős lélekkel átveszelt borzalmak, ereklyék és talizmánok megóvó, segítőereje, szentek csodatétele s az imák földöntúli erőt kölcsönző védelme igenis képes páncélt emelni e gyöngye esendő anyagi testben vergődő ember fölé, ha annak lényé lélekkel és hittel telített.

— Ezeket az örökké élő igazságokat, híven leírtam és megmagyaráztam könyvemben s magyar szívem szeretetével adtam át szenvedő és küzdő magyar testvéreimnek. A frontokon küzdő férfinak Jézus szól, mint a légitámadások küzdelmeit szenvedő asszonyokhoz. S az évezredek titkának átadásáért bátran vállalom a felelősséget, mert érzem, most jött el az az idő, mikor szerte a világon, Krisztus ragyogó példáját követve, minden adeptusnak, jóginak és beavatottnak meg kell nyilatkoznia.

KORMÁNYZÓ URUNK 76. születése napjára

„Ha e hon, mint a sokszor ostromlott városok, pusztító csaták nyomait viseli magán, ingatlanul megáll!“ — mondotta Eötvös József báró, Kazinczy születésének századik évfordulóján tartott emlékbeszédében — „s ha e nemzet nem veszett el ily véres csatát után: azt annak köszönheti, mert az összes keresztényiség védőfalának tekintetett.“ Most, hogy mi is egy születés 76. évfordulóját ünnepljük, az eötvösi szavakat kiegészítjük ezzel: e hon mindent annak a Férfinak köszönhet, kinek szemében cinnél és hódolatnál többet jelent az egész nemzet őszinte szeretete és lelkesedése, mellyel Őt öleli körül 1944. június 18-án.

Ő volt, aki megakadályozta, hogy Hazánk pusztító tűzvész áldozata legyen. Lecsendesítette és kioltotta a szenvedély és gyűlölködés, a visszavonás és durva irigység lángjait, hogy a magyar Kánaán „nemzeti nagy létünk nagy temetőjévé“ új Mohács után se váljék. Holott mindenfelől ellenséges tisznyelvek nyaldosták a falat, amelyek között még az ottlakók is külön-külön tüzeket akartak gyújtani. A sorsdöntő napokban végignézt nemzetén. Folytatni kellett az életet, az első világháborúból abba a békébe, amelyet reánk kényszerítettek. Folytatni kellett az ezeréves történelmet, amikor a história keresztülgazdolt a magyarságon. Horthy Miklós meglátta az egyetlen helyes utat, amelyen haladva történelmi hivatását betöltheti a nemzet. Meglátta és diadalmas hitével, győzelmes erejével a csüggedőket és hitetlenkedőket is erre az útra kényszerítette.

Huszonegy éve annak, hogy kezében tartja a kormányzás gyeplőjét és ez az idő nemzetünk újjászülletésének korszaka. Az el-esett magyar talpraállott, a fáradt szemekben reménytelenül gyúltak, a meghajlott derék ki-egyesenedett, mert volt már Cél, amit el kellett érni és volt már Út, amelyen indulni lehetett. Egyre hangosabb ének szárnyalt a magyar mezők felett, ahol korábban a temetőkerék némasága borongott. Minden igaz magyar zászlaja alá hívott, hogy segítsenek a magvetés munkájában, ha azt akarják, hogy újra aratás legyen a magyar mezőkön. Magvető volt, akinek olyan talajt kellett termésre kényszeríteni, amelyet tönkretett és kiszikkasztott a háború és a forradalom. Amelyben csak a gyűlölet bojtortánja nőtt és magába akarta szívni a magyar föld, a magyar élet minden erejét. Magvetésre addig nem gondolhatott, amíg ki nem írta a gyűlölet bojtortánját. Amikor aztán végzett a kárteknőy élősdjével és a munka diadalmas erejébe kovácsolta ezt a széthúzó népet: tavaszt se várva, megkezdte a magvetés munkáját, hogy ily módon hozza meg a Tavaszt a trianoni téiben dildergő magyar mezők fölé.

Látnoki szemével állandóan vigyázza a történelem égboltozatját, hogy váratlan vihar ne pusztíthassa el majd két és fél évtized becsületes munkájának kalásza szökkenő termését. Szakadatlan éberséggel őrködik a reá bízott értékek és a benne bizakodó lelkek felett, hogy se belső, se külső erő ne lehessen ártalmukra. „Soha nem kételkedett nemzetében“, — mondotta Eötvös 100 évvel ezelőtt, a Hímnusz költője felett tartott emlékbeszédében. Ezek a sorok tökéletesen jellemzik Horthy Miklóst is, akinek hetvenhatodik születésnapját ünnepli minden igaz, tisztaszívű magyar.

Áldja meg a magyarok Istene mind a két kezével féméltóságú Kormányzó Urunkat!

HAJDU JULIANNA

Papp Jenő autogrammot ad

A könyvnapokon nem az irodalom és nem az írók vizsgáznak, hanem — az olvasóközönség. És ez a közönség gyönyörűen vizsgázott. *Kitüntetéssel*, bár ez a klasszifikáció még nem is fedi teljesen a valóságot. *A magyar olvasóközönség tüntető lelkesedéssel, teljes együttérzéssel és szegénységben is bőkezű gesztussal vonult a könyvsátrak elé, hogy lerója hátulját a magyar szellem, a magyar érzés és gondolat harcosai előtt.*

*

A „Magyar Nők Lapja”-nak könyvsátra előtt mind a három napon állandó volt a sokadalom. A lap tisztviselői, mint a magyar irodalom élecsapatja, fáradhatatlanul buzgólkodtak, hogy minden kívánságot teljesítsenek, mindenkinek elllessék még a titkos gondolatát is, az ingadozókat pedig segítsék, hogy döntenek: vásárolni tudjanak. Nem kérhettek olyan könyvet, amivel szorgálni ne tudtak volna. Férasztó munkájukat végtelen kedvességgel és szeretetreméltóan végezték, mintha mindig ez lett volna a hivatásuk és kötelességük.

Az első nap délutánján egy ferences laikus barát jelent meg a sátor előtt. Csillogó szemmel nézte a sok könyvet, aztán megakadt a tekintete az egyikén. Papp Jenő: *SZIVÜGYEINK* című legújabb könyvében. Talán a szó fogta meg, talán az író neve, de nem tudta levenni róla tekintetét. Oly sokáig és oly szeretettel nézte,

hogyan mátr az árusító kisasszonyoknak is felfűnt. Az egyik kedvesen megszólalt:

— Tessék parancsolni! Papp Jenő legújabb könyve.

A barát összerendezte és csak ennyit tudott mondani:

— Kérem szépen... Nekem nincs pénzem...

A lányok összesúgtak, aztán az egyik így szólt:

— Tessék elfogadni tőlünk. Nem kérünk érte pénzt. Sőt, ha megjön a főszerkesztőnk, dedikáltatni is fogjuk.

A ferences barát szabadkozott, de a lányok sem engedtek és kénytelen volt átvenni a könyvet. Hóna alá dugta és valószínűleg elszaladt vele.

Néhány perc múlva visszajött. A kezében kisebb csomag, amit a sátor deszkalapjára tett.

— Tessék elfogadni tőlem, cserébe a gyönyörű könyvért.

A lányok megköszönték, a barát elment.

Főbontották a csomagot: *szenképek voltak benne, majdnem kétszáz darab. A nemesszívű ferences barát így viszonzta az ingyen könyvet.*

*

Sátrunkban szép számmal jelentek meg a magyar író- és művészvilág kitűnőségei, hogy autogrammot adjanak a könyvek vásárlóinak.

Papp Jenő a nap különböző szakában órákat töltött a sátorban, még így is alig tudta kielégíteni híveinek igényeit. Megállapítottuk, hogy *Szivügyeink* című legújabb könyve volt az idei könyvnapok legnagyobb sikere, amelyből egymagából több példányt vásároltak meg, mint a sátorban lévő többi könyvből összesen. *A Szivügyeink* — ez a magyar szívűből szóló, magyar szíveknek küldött üzenet — a magyar olvasóközönség szívügye lett, amit a megvásárolt példányszám igazol.

Gerevich Tibor dr., egyetemi tanár, a hírneves műtörténész, Ignác Rózsa, Szivicsényi Zoltán min. tanácsos, Székelyi Nyíry László ny. vk. ezredes, Weninger Antal dr., a kitűnő író és az Újságírók Szanatóriumegyesületének főorvosa, Orbók Attila, Baróti Géza, Baráth Ferenc, Nagy Méda, Korompay Viola, Farkas István, Ujházy György és a magyar irodalom számos kiválósága is megjelent a „Magyar Nők Lapja”-nak könyvsátrában, hogy közvetlen érintkezést keressen és találjon a lelkes olvasóközönséggel.

Vértés Lajos könyvet vásárol és vitéz Nyíry László ny. vk. ezredessel, a lap munkatársával beszélget

Nagy sikere volt Szörényi Évának, a Nemzeti Színház kiváló művésznőjének, akit híveinek valóságos tábora vett körül és aki kedves, közvetlen modorával még olyanokat is rávett a könyvvásárlásra, akik úgy jöttek el hazulról, hogy nem vesznek semmit. Hát Szörényi Éva bebizonyította az ellenkezőjét. Turai Ida gamines bájossága szintén sokat lendített a magyar könyv és magyar könyvnapok sikerén. Pelsőczy Irén nem győzte adni az autogrammokát, különösen a diákok ostromolták ezért. Mednyánszky Ági le akarta konkurálni pályatársnőit, ami csupán azért nem sikerült, mert a többiek sem hagyták magukat. Romváry Gertrud, az Andrássy Színház művésznője, annyi könyvet adott el, hogy a magyar írók őszinte elismerését érdemelte ki.

Vértés Lajos, a Vigszínház művésze, bebizonyította, hogy nem csupán népszerű színész, ügyes könyvelő, hanem elsőrendű — könyvbarát is. Egymaga 139 pengő értékű könyvet vásárolt, a saját könyvtára növelésére. Jámor László, az Operaház művésze, szintén sokban hozzájárult, hogy a könyvnapok mérlege minél kedvezőbb legyen.

A könyvnapon ez a sátor nemcsak nagy erkölcsi sikert ért el, hanem anyagi eredménye is az első közé emelte.

Papp Jenő, Ignác Rózsa és Gerevich Tibor dr. a »Magyar Nők Lapja« könyvsátra előtt

Szörényi Éva irodalmi vitát folytat a lap nyomdai szerkesztőjével, Erdődy Elekkel

Az ország ipari üzemének zavartalan működése érdekében a nyomdavidármányok már ez évi május hó 17-étől kezdve újabb 40%-os felárral állíthatják elő a lapokat, a közzététésiügyi minisztérium 27.463/1944. számú rendelete alapján. Ezt a tetemes többletkiadást, amelyhez egész sor apróbb s velé összefüggő költség járult, a „Magyar Nők Lapja” május 15-ike óta maga viseli. Másfél hónapon át mi magunk hoztuk meg ezt a nemzeti áldozatot, mert a mai súlyos időkben kötelességet érzünk a keresztény és magyar irodalommal, meg a mi hűségese előfizetői táborunkkal szemben.

Július elsejétől azonban a nyomdai és rokonszakszámok kamarai csoportjának intézkedése alapján biztosítanunk kell a lap zavartalan előállítását és így tisztelettel közöljük, hogy

1944. évi július hó 1-től kezdve

a lap előfizetési ára megváltozik.

A lap új ára:

1 hóra	4.20 P
¼ évre	12.— P
½ évre	24.— P
1 példány ára	1.50 P

Kedves előfizetőink határozottan előnyt élveznek, ha nem példányonként szerzik be a lapot, mert a havi előfizetésnél a régi árral szemben csak 90 fillér a többlet, míg a lap egyes számai havonta 1.20 pengővel kerülnek többre. Ezenkívül előnyt jelent a negyedévi és a félévi előfizetés is, mert ezeknél megtakarítják a többszöri portót és írásmunkát, pénzben pedig negyedévenként 1.50 pengőt, félévenként 3 pengőt.

Továbbra is igénybe lehet venni azt a kedvezményt, hogy aki június 30-áig előfizet, az a régi áron kapja a lapot. Természetesen a régebbi előfizetések érvényesek, egészen az előfizetési összeg lejártáig.

Az áremelés csak az új előfizetésekre szól, július 1-től kezdve és azokra, amelyek július 1-én lejárnak.

Minden kedves előfizetőnkét kérjük, hogy július elsején küldeményénél ezt a kényszerű változást, amelyet ma minden jó magyar ember megért, figyelembe venni szíveskedjék, hogy elkerüljük a felesleges és költséges levelezést. Ez ma közérdek.

A „Magyar Nők Lapja” ma az ország magas színvonalú, tartalmas és nélkülözhetetlen irodalmi orgánuma, amely minden család asztalán ott kell, hogy legyen! Kedves előfizetőink tekintsek ezt a csekély többletet olyan áldozatnak, amelyet magyar hazánk és a tiszta magyar szellem oltárára tesznek le, jó szívet és olyan megleget szeretettel, mint ahogy a „Magyar Nők Lapja” azt minden sorával és minden szavával igyekszik a maga lelkes táborának maradéktalanul visszaszolgáltatni.

Tisztelettel:

A „MAGYAR NŐK LAPJA”
szerkesztősege
és kiadóhivatala

visszasegített az Isten teljes épességben!

Teljes épességben? Miska nem nézett a szemébe csak megigazította magát a takarót és a hangja furcsa és fakó volt.

— De igen-igen, beteg vótam ám, az orvosok már le is mondtak rólam s talán sose leszek többé teljesen ép és egészséges.

— Apollak én, lelkek, — simogatta puha ujjakkal a lány, — apollak és szeretlek, míg élek, hűen kitarítottam melletted eddig is, még lakodalmakba se mentem, pedig váltig hittak, meg anyám is mindig biztatott, hogy menjek akkor is, ha nem vagy itthon.

A beteg sápadt arcán pír futott keresztül. Erősen fogta a leány kezét s már a száján volt, hogy bevallja a hiányzó fél lábat, mikor nagy szoknyasuhogással odalépett hozzájuk Gyallóné. Ő is a legszebb ünneplőjében volt, hadd lássák a városban, hogy a harminchódas Gyallónénak még drága selyemre is telik, nemcsak hitvány műrostosra. Suhogott rajta a drága nehéz selyem, cipője sarka érdesen koppant, a szeme is érdes volt, a keze is, ahogy följe hajolt és megfogta a kezét.

— Na megvagy Miska, nincs semmi bajod? — kérdezte kelletlenül.

Többet nem is szólt hozzá, felhajtotta a szoknyáját és nagy széktörülgetés után leült. Ugy ült ott, olyan kényesen és feszesen, mint egy királyné a trónján, csak kemény szemével pislogott nagyokat.

— Búcsúra is voltam érted Radnán, — súgta Eszti kalácspuha hangon és a szeme is puha volt, mintha az anyja érdes pillantását akarná elfeledtetni. — Imádkoztam érted a Szent Szűzhöz, hogy hozzon haza épességben, úgy ahogy elmentél. S lám, nem volt hiábavaló az imám és a vastag aranyláncom, amit a kisdéd Jézus nyakába akasztottam, itthon vagy újból, itt mellettem, nincs semmi bajod.

Nem, ezt már nem halgathatta tovább, minek áltassa a lányt azzal, hogy épességben jött haza, azt is rosszul tette, hogy nem írta meg a levelében mingyárt, rögtön azután, hogy tövig levágták a lábát. De milyen nehéz kimondani a szavakat.

— Eszter! — keményedett meg hirtelen a hangja is, a szíve is, — mondan akarok neked valamit!

Előrehajolt, a szeme tüzelt, a szája remegett, mikor eltoita magától a leány puha kezét.

— Azt akarom neked mondani, hogy én nem vagyok olyan éptestű ember, mint mikor itthagytalak... Nézd, a jobblábam hiányzik!

Felemelte a takarót, csonkán, pirosan gyógyuló sebével meredt ki alóla a levágott lába. Nem mert ránézni sokáig a lányra, mert félt, hogy megijátja szemében az irtozatot. De ez az ijedt sikoltás helyett csak nevetett, hosszan, édesen és felszabadultan és puha kézzel simogatta a haját.

— Te, te nagy csacsi fiú, — bujt hozzá lágyan, — hiszen tudtam én ezt már régen, még akkor megírták innen a kórházból, mikor megoperáltak.

Miska nem szólt, nem tudott szólni, csak nézett rá, olyan csillapíthatatlan szomjúsággal és örömmel, mint egy eltévedt gyermek, aki hosszú boldogús után megtalálja az anyját. Aztán ő is nevetni kezdett, könnyes szemmel és felszabadultan és így nevettek egymásra borulva, mint két boldog nagy gyermek.

Csak Gyallóné ült mereven továbbra is és az elemózsiás kosarat oldozgatta.

Júlia testvér kitarja a széles terraszajtó s úgy zuhogott be rajta a tavaszi napfény, mint az aranyvizesés. Még hangja is volt, cserebogarak sodródtak le a vadgesztenyelombokról s kábult zümmögéssel csapódtak az ablaküvegeknek. Mihály hosszan elnézte esetenlő forgó gömbölyű testüket és elmosolyodott. A régi tavaszi délután jutott eszébe, mikor a többi társával kiment a szőlőbe, hogy egy zsákravalót szedjen a kártékony kis bogarakból. Fürgén mászott egyik gyümölcsfáról a másikra, átbújt a zsengelevelű, édesillatú ágak között és rázta-rázta őket, mint később az érett cseresznyét. Mászott... Fürgén küszözt az ágak között, sokszor csak a lábával tartotta magát. A lábával... Lenézett a pokrócra, szépen elsimítva terítette rá Júlia nővér, olyan gyöngéden és óvatosan, mintha nem is egy huszonnég éves fiúra, hanem egy pólyásra terítendő. Nem is látszott a takarón semmi gyűrődés, olyan feszesen állt, mintha nem is hiányozna alóla az egyik láb. Hát igen! Akármire gondol, a végén mindig erre lyukad ki, a hiányzó jobblábra. Talán nem is magamagáért rágódik lelken ez a féreg, mint a cserebogár a friss zöld levelen, — hanem Eszti miatt. Ma délután jönnek először látogatóba, ő meg az anyja. Rangos, büszke asszony, még akkor is nehezen egyezett bele házasságukba, mikor mind a két lába megvolt, hát még most! „Harminc hódja van az egyetlen jányomnak, — vágott élesen a hangja az eljegyzésük estéjén is, — neked meg, jótét lélek, csak kettő”...

Az anyja, az anyja! De Esztiben se bízott. „Azért szerettem beléd, mert ilyen szépen tudsz táncolni” — súgta neki kipurult arccal azon a vidám éjszakán, mikor az ujjára húzta a jegygyűrűjét.

A jegygyűrűt... Elkomorodott arccal forgatta a párját, lehúzta, közel tartotta szeméhez, mintha bátorságot akart volna meríteni belőle. Eszti vitte el az ékszerészhez, az ő szavait vésték bele „sírjg hű párod, Eszter”.

Nyikorgott a kórterem fehér ajtaja, a bekötözött, sápadt arcok szinte egyszerre fordultak arra, hiszen olyan nehezen várják a katonakórházakban a vasárnapokat.

Eszti meg az anyja voltak az első látogatók.

Mihály elsápadt, gyáva lett hirtelen és erőtlen, nem érezte azt az elszántságot és erőt, mint ott az orosz faluban, mikor egymaga ment neki hat orosznak és közéjük géppuskázott. Addig lötte őket, míg egy kézigránát le nem verte lábáról.

Szép volt Eszter most is, nem hiába nevezték el a Sárret rózsájának. Az arca mint a porcellán, fekete hajába piros tüzet gyújtott a részút betűző napfény, fekete szeme nedves fényvel csillogott. A legszebb ünneplőruháját vette fel, nem is volt szem, amelyik ne állt volna meg rajta gyönyörködve.

Olyan volt a nagy fehér teremben, mint egy mezőről: betévedt színes pillangó. Napsugárszagot, vidámságot és fényt hozott magával. És úgy is repült oda, egyenesen a Mihály ágyához. A szája nevetett, de a szeméből kifényesedett két nagy csepp, mikor átölelte a nyakát.

— Mihály, drága egyetlenem! Csakhogy látlak ennyi idő után, csakhogy nincsen semmi bajod... Tudod-e, hogy már hőthíredet keltették? Varga Sanyi látott el-esni az ellenség között s azt mondta, már élet se vót benned. És lám, most mégis

SZÍNHÁZI KRÓNIKA

ELMONDJA PAPP JENŐ

Somlay Arthur
és Kelemen Éva

A Vígyszínházban a szezon befejezéséül Paul Nivoix vígjátékában azon vitatkozik az élemedett apa, hogy joga van-e még neki az ifjú, húszéves hölgy szerelméhez? Ez az ifjú hölgy véletlenül a fia kiválasztottja. Szóval az apa elveszi a fia menyasszonyát. Ez a helyzet már magában véve is eléggé gusztustalan. Tetézi még az is, hogy ez a bűbajos leány nem is szerelmes a vénülő férjbe, hanem csak rajong érte és tiszteli, mert a férfi úgynevezett zenetitan,

őszülő halántékkal és bizonyos költői dicsőséggel övezve, akibe a húszéves hölgy már tízéves korában »halálosan« szerelmes volt. Nyilvánvaló tehát, hogy Paul Nivoix témája semmi más, mint a fiatalok jólismert irodalmi rajongása a művésznagyságok iránt. Ez a fajta vonzalom, mely tele van romantikus fényel és gyanús magasztalással, a legtöbbször célt ér, mert a körülményezett, idősebb férfi hiúságában föltartóhatatlanul belesik abba a hibába, hogy szerelmi készpénznek veszi a tehetségének, vagy hírnevének szóló bakfiszvallomásokot, amelyekben pedig szemlátomást ott ragyog az éretlen, zöld szín. De ha a fiatalok vakok a szerelemben, nem lehet csodálni, ha a vénebb korosztályok is elvesztik ezzel a megtévesztő lobogással szemben még a féltve őrzött tisztánlátást is. Loriol úr is így jár a »Nem értünk a fiatalokhoz« című darabban. Megszókteti Thérése kisasszonyt Cannesba, barátjának, a szoknyabolond régésznek »Levendula« vilkájába, hogy kitorbékolhassa szíve reményét és hő vágját a kislánnyal. Hogy milyen vak, az kitűnik abból is, hogy még arra sem ébred rá, hogy Thérése nem a szerelem szárnyán szökik vele Cannes nyíló mimózái közé, hanem útálkozásában. A leány ugyanis még Deauvilleben kihallgatva kikapós anyja egy beszélgetését a sötét szobában egy fiatalemberrel, akit anyja pénzrel s akivel felhőborítóan pajzánkodik. Az éperzékű Thérése

megborzong kifestett anyja festetlenségétől és ezért menekül el Loriol úrral erről a bűntanyáról Cannesba. S mint afféle kivirágzott műzsa, együgyű biztatásokkal ösztönzi Loriol urat a fokozottabb zenei alkotásokra, szabadon hempereg előtte pizsamákban, pongyolákban, fürdőtrikókban és éjjelnappal autón röpdős ifjú barátával, bárba jár táncolni s otthon a vén nagyságot elárasztja azokkal a kétes kedveskedésekkel, amelyek Loriol úr szerelmi jeleknek vesz, holott csak az öntudatos nagylány primitív és bosszantó érdeklődése a rejtélyes költészet iránt.

Somlay Arthur
és Benkő Gyula

A szerző megóvja hősét a csúf nevetségességtől, mert ez a hős intelligens, de alapos leckét ad neki és valamennyi vénembernek, hogy ne rohanjanak vakon az ifjú, rajongó lányok szoknyái után, mert pokoli sorsuk lehet. Erre a leckéztetésre felhasználja a lompos régészt, aki föníciai őscsontmaradványokat kutat a Rivierán és kiderül, hogy e lobogó alatt egy ennivaló fruskát talál, aki szemérmetlenül felagancsozza az öregurat. A darab

megoldása az, hogy Thérése kisasszony visszakerül Loriol úr fiához, mert ahhoz való, Loriol úr pedig visszakullog nejéhez, aki könnyeit nyelte férje ostoba kalandja alatt.

A nem nagyigényű darab igen értelmes előadás keretében került színre a Vígyszínházban. Ami őszinte és egyéni bánat befelé az ilyen szokványos, vén zeneköltőbe, azt Somlay Arthur az eleven valóság erejével juttatta érvényre. Megszépítette a hervadó férfiszív bohó hitét, a balga hőst bevonta a rokonszenv izléses árnyalatával. Már majdnem szenvedett s már majdnem elbukott az ifjú tündérrel szemben. Ez az ingadozás és habozás művészi munka volt Léprecsalója Kelemen Éva volt, mint hajadoni pompájában csillogó tökéletesség, aki azonban nem tudta megadni a szerepnek azt a fűzfa-fényt, mely átlátszó és mégis meleg s mely feltétlenül képes arra, hogy egy sokat tapasztalt, kételkedő és egyáltalán nem hiszékeny férfiszívet komolyan felkavarjon. Száraz volt. Ellenben vitéz Benkő Gyula a szerelmes aranyifjú szerepében meg tudta ragyogtatni azt az impertinens hamvasságot, melyről e pillanatban még nem tudni, hogy alapvető romlottságot takar-e, vagy csak felvett modorosság. Az élesebb körvonalakkal dolgozó szereplők közül igen helytálló Mihályi Ernő hazug illúziókkal táplálkozó vén kecskéje, Orsolya Erzszi groteszk és hangos házciselédje, Pogány Margit affektáló és sárgarigóra kimázolt delnője Esterházy Ágnesnek, a megszenyített feleség számára voltak őszinte hangjai. A rendező, Hegedűs Tibor igazgató, igen rendesen ráncba szedte ezt a szellelbelelt francia társaságot, látványossággá emelte a szóalkotató eset bemutatását s csak Somlay Arthur és Kelemen Éva beállításában vigyázott túlságosan. Elvette tőlük a habzó elevenség bohém közvetlenségét azért, hogy magasabbra emelje a vígjáték stílusát. Adja vissza nekik. Neógrády Miklós két színpadi díszlete ontja a pergolák és virágfények illatát. A fordító Tokaji György igen jó munkát végzett.

Pákozdy Ferenc és Pogány Margit

vitéz Benkő Gyula és Kelemen Éva

JAVÍTÓ VIZSGA

— Ha főbelőnének, — szokta mondani Karcsi barátom — akkor se nősülnek meg újra.

Nem csodálkoztam kijelentésén, mert ismertem rövid, másfél éves házasságát, amely alatt szinte teljesen tönkrement, nemcsak anyagilag, hanem lelkileg is. Jól kereső építész volt, de attól a naptól kezdve, hogy feleségül vette Zsöngöny Esztert, akibe halálisan beleszeretett, úgy elpárolgott a munkaképe, mintha valami súlyos betegség bénította volna meg. A szép kar dalos nő özye anyjával együtt telepedett be Karcsi barátom elegáns lakásába és kihasználta a szerelmes férfi minden gyengeségét. A leány nem azért ment férjhez jómódú és kitűnő összeköttetésekkel rendelkező barátunkhoz, mintha szeretete, vagy igazi feleség akart volna lenni. Eszé ágában se volt, hogy a kényelmes polgári élet békéjét és apró örömeit vállalja, a hitvesi gondokkal együtt. Karriert akart csinálni a férje révén, fényes színpadi karriert. De azt sem elnyomott művészi törekvéseinek boldogító felszabadulásáért, hanem, hogy mint híres nő, valami dűsgazdag embert, nagy előkelőséget csaljon horgára. Fényűző, pompás életéről ábrándozott és a mama a kis színházi nőcske féktelen ambícióit csak táplálta. Szerette volna, hogy az élet mindenért, amit tőle megtagadott, egyetlen leányát kárpótolja. Mert barátom anyósa — hallottam róla — szintén színpadi karrierről ábrándozott valamikor, de tehetésgtelen volt s be kellett érnie anyjával, hogy egy ideig énekelhetett az operette-színház kórusában és később férjhez mehetett a sánta Zsöngönyhöz, a színház ügyelőjéhez...

Egyáltalában nem csodálkoztam Karcsi barátom fogadkozásán, hogy «inkább főbelőné magát», semhogy újból meg nősüljön. Feleségétől s vadul törekvő anyósától csak úgy tudott meg szabadulni, hogy minden vagyonát odaadta nekik, szép kis villáját, érték papírjait — s egyetlen bórönddel menekült el a saját otthonából... Szélid, nyugodt természetű, magában mélyedő ember volt — s mint általában a szemlélő-désre hajlamos férfiak — erélytelen. Finom lelkületű irtózott minden harctól, amelyben le kellett volna mondani a józizlésről! — és ez biztosította a «hölgyek» nagy győzelmét.

Karcsi siralmas végű házassági kalandja után megállapította magában, legközvetlenebb tapasztalatai alapján, hogy a szerelem súlyos betegség, amelynek első tünete a teljes vakaság...

Feltette magában, hogy soha többé nem néz nőre érdeklődő szemmel — s jó öreg szüleihez költözött — mint ahogy mondotta: kamasznak, akire vigyáznak...

Kedvesebb «kamaszt», mint amilyen Karcsi barátom volt, soha életében nem ismertem. A harminckétesztendő fiú elfoglalta régi kis szobáját szülei lakásában — s kezdte előlről az életet. Egy nagy építési iroda szerződtette tervezőnek, meglehetősen szerény fizetéssel. Karcsit azonban egyáltalában nem bántotta helyzetének változása. Apja nyugdíjas tanár volt; vagyonatlan, szülei is szerényen éltek. Szerencsésen indult pályafutásának lejutó fordulatáért, anyagi függetlenségének elvesztéséért kárpótolta a békés családi élet; öreg szüleinek nagy öröme. Mert szülei boldogok voltak, hiszen félniük kellett, hogy Karcsit házassága a teljes pusztulásba dönti. Visszakapták «gyermeküket» s minden igyekezetük az volt, hogy most aztán meg is tartsák maguknak. Karcsi bant pedig meg is volt a hajlandóság, hogy soha többé ne hagyja el őket, semmiféle asszony, de akár a pénz és karrier kedvéért sem.

A szülei házában teljesen megnyugodott. Visszavért csendes, derűs kedélyállapot, arcán elismultak a ráncok, amelyeket gondjai vontak, sikerült elfelejtenie a multat — s jókedvű, egészséges, engedelmes fiúcska lett; pontosan olyan, mint amilyen gimnázista korában lehetett. Fizetését édesanyjának adta ellátásáért, zsebpénznek megtartotta azt, amit külön munkáért és kiszállásokért kapott. Nem igen volt pénzre szüksége, hiszen a legnagyobb öröme az volt, ha esténként, vacsora után sokáig ott ülhetett a családi asztalnál, elnézhette édesanyjának csodálatosan üde, finom arcát; a hófehér fő köré glóriát vont fiú szeretete — hallgathatta apja bölcs anekdotázásait s megörvendeztethette őket azzal, hogy a rádión «kifogott» valami pompás külföldi koncertszámot...

Öszintén szólva, azért egy kissé meglepett, hogy Karcsi barátom, aki a karrier útját járta, ennyire bele tudott illeszkedni a szinte kispolgári életbe és a kamaszorbá. Mert bizony édesanyja egészen úgy kezelte, mint ahogy egy kamaszt szokás. Rendre szoktatta, szeliden megróttá, ha sokat dohányzott — nehezített, ha későn ment haza. Karcsi pedig megadással engedelmeskedett, egy bukott diák szegyekezésével, aki javító vizsgára készül.

Házasságáról soha szó nem esett, ha pedig véletlenül nőkről beszélgettek, Karcsi nem igen kockáztatta meg, hogy megjegyzést tegyen. Olyan tantárgy volt ez, amelyből elégtelen kapott és az öregek is nagyon vigyáztak, hogy fel ne fakadjon a nehezen behégedt seb.

Karcsi nagyon visszavonultan élt és legnagyobb szórakozása az olvasgatás volt. Egy év alatt egészen szép könyvtárt gyűjtött össze, klasszikus és modern regényekből; s a mennyezetig álltak a kötetek a polcokon.

Egy este, vacsoránál, azt mondja édesanyja:

— Kikereshetnél valami jó könyvet Sárinak...

— Sárinak? Ki az? — kérdezte a fiú.

— Persze, te még nem ismered... Csak egy fél éve költöztek ide a házba Szendrőiék... Jó ismerőseink... Szendrői postatanácsos...

Sári egyetlen gyermekük... — Nagyszerű leány — mondta az apa. — Iparművész. Hűszéves...

— És máris szépen keres...

Pár napig nem esett szó a leányról. Aztán, ebédnél megkérdezte a fiát az öreg úr:

— Kikerestél már valami jó könyvet a kisleánynak?

— Egészen megfelejtkeztem róla, — válaszolta közömbösen Karcsi — de nincs is szükség reá... Keressen ki egy kötetet mama és adja oda...

— Mégis jobb lenne, ha te ajánlanál neki valamit, fiam — mondta az apa.

Édesanyja megjegyezte:

— Majd lehívjuk Sárít s választ a könyveid közül...

Másnap délután a szobaleány beszölt Karcsi szobájába:

— A szülei kéretik a nagyságos urat...

Karcsi átment a nappaliba. Teához volt terítve s az asztalnál, a két öreg között egy karcsi, csinos, szelid tekintetű leány ült. Hullámos barna haja kissé széleselyes fürtökben lógott le vállára.

Szendrői Sári volt, az iparművész. Elbeszélgettek. A leány komoly, érdeklődő szemekkel nézte a férfit. Karcsi aztán csak úgy kutyafuttában kikeresett könyve közül egy regényt és átadta Sárinak.

A fiatal iparművészről hihetetlenül gyorsan kiolvasta a hatalmas kötetet. Karcsi s a leány között hamarosan amolyan «irodalmi barátság» fejlődött ki, ami szinte mindig kialakul, ha két ember ugyanazokat a könyveket olvassa. Hamarosan rájötték, hogy az ízlésük nagyon megegyezik.

Egyszer aztán az anya azt mondta fiának:

— Gyere, kísérj fel Szendrőiékhez a harmadik emeletre...

Segíts nekem, mert nehezen bírom már a lépcsőket...

Nem volt senki otthon, csak Karcsi. Csöngöttek. Az építész nyitott ajtót. Sári volt. Könyvet hozott vissza.

— A szülei? — kérdezte a leány.

— Nincsenek itthon — mondta Karcsi.

— Akkor talán... talán máskor választok új könyvet...

— Ugyan, miért?... Csak jöjjön be...

A leány bement. Elbeszélgettek.

— Szabad turkálni egy kicsit itt a felső polcon?...

— Hogyne!...

Kiemelt egy kötetet:

— A «Kreutzer-sonáta»...

— Nagyon szép könyv... De ne olvassa el...

— Miért?

— Nyomasztó... Igaz, hogy magában nem ébresztenek olyan emlékeket, mint bennem... Csak mostanában olvastam... és...

A férfi arca elborult. A leány feléje fordult — halvány pirosság öntötte el s mintha a szíve mélyéről szakadt volna ki a szó — megjegyezte:

— Sokat szenvedhetett...

Karcsi pedig észrevette, hogy a szép barna szempár hirtelen átnevésedik...

Lesegítette a leányt a könyvtárlépcsőről.

Megérezte, hogy Sári ebben a pillanatban sok minden t megértett és átért a tőle életéből...

Átkarolta a leányt. Kissé magához szorította... De csak egy pillanatra... Két karja csüggedten hullott alá...

Átvillant az agyán, amit olyan sokszor megismételt magában:

— Nem... nem... Soha többé...

Este, vacsoránál, Karcsi csak úgy futólag megemlítette:

— Itt járt Sárinka... Könyvet vitt...

— Beszélgettetek? — kérdezte az anya.

— Igen...

— Persze, arról nem, amiről kellene...

— Miről? — kérdezte a fiú.

— Arról, hogy feleségül veszed — mondta édesanyja.

Karcsi nagy szemeket meresztett.

— Mit csodálkozol? — mondta az apja. — Szép, kedves, derék leány... Szinte túl fiatal hozzád... Nagy szerencse lenne számodra, ha elvinnéd...

— De milyen szerencse! — ismételte emelt hangon az anya.

Az apa pedig kijelentette:

— El kell vennem!

— De, apám, — tiltakozott Karcsi, fakó, meggyőződéstelen hangon — tudod, hogy... hogy nem nekem való a házasság!...

— Dehogy is nem! Csak ne a magad feje után nősülj — te kamasz!...

Édesanyja felállt, hozzá lépett, megcirógatta.

— Most az egyszer hallgass reánk... És jól jársz... Hidd el, egy szerető anya ösztöne nem csal, te kamasz!...

Karcsi megadta magát. Szótlanul lehorgaszította fejét. Mint a bukott diák, aki fél a javító vizsgától, de belátja, hogy neki kell mennie...

Egyedül haladt a még alig derengő hajnalban. A vastag ködben alig látja az ösvényt, amely a folyóhoz vezet. Csuda, igazi

csuda, hogy nem fog ki rajta a félelem. Mert sehol egy teremtet lélek. S még messze van a Szamos, ahol Dani bácsival, az öreg révésszel válthat egy-két jószót. Siet a vonathoz, kezében útításkáját cipeli a vékony kislány. Egyszerre felkacag, eszébe jutott valami: nohiszen, csak ezt látta Bessy! Ezt a négykilométeres hajnali „sétát”, „csónakázással” egybekötve. De, szerencsére, Bessy, a féltestvére, nem látja. Olyan messze van mindentől, mint amilyen messze van a villanyfényes, zenével és fiúkkal ellátott szalonjuk a ködös, sáros gyalogúttól. Erzsébet örül a távolságnak. Úgy van vele, mint kislány korában Amerikával, ahova a szülei készültek egy időben. Milyen boldogan nézegette az Atlanti-óceánt, legalább nem egykönnyen lehet odajutni, gondolta. Jó ez a szakadék, ami a régi s a mostani élete között van. Nem, sohasem megy vissza oda. Csak bekukukint hozzájuk egy pillanatra ezalatt a kéthetes szünidő alatt, amit az édesanyjával akar eltölteni. Neki ugyan írhat Bessy még akárhány olyan levelet, mint ez is, amit tegnap kapott. „Sajnálalak, Erzsébet, hogy fiatalosodat olyan helyen kell elpazarolnod és olyan emberekre. Hisz ott nem törtenhetik soha semmi, mert az emberekben sincs semmi. Csak dolgoznak s ebben kimerül az életük. Nincs meg a „tovább”, nincs a „messzebb” náluk.” Összeráncolta homlokát, amint idézte a levél szavait.

Azzal végződött a levél, hogy gyors választ kér: valószínűleg Erzsébet mellette, az ő hivatalában megürült állást?

— Nem, ha az anyám kedvéért nem hagyom itt ezt a világot, a Bessy-féle örömkért aztán igazán nem teszem. Az iskolám és a falum. Egy világ, amit én fedeztem fel magamnak. Meg kell ezt értenie Bessynek is, anyámnak is.

Megérkezett a folyóhoz. Nem volt híd a víz fölött, csak a szamosmenti falucskák mozgó hídja: a komp. Erzsébet kiabálni kezdett:

— Dani bá! Halló, Dani bá!

Semmi válasz. Réműlet lepte meg. Mi lesz, ha a kompos sokáig késik? A vonat elmegy. Az édesanyja kétségbeesik, a jelzett időre nem érkezik meg. Újult erővel kezdett kiabálni. A megdagadt folyó kegyetlen részvétlenséggel zúditotta lefelé piszkos hullámain. Kitért beöle a sírás. Ekkor a parti bokrok közül valak! megindul feléje.

— En átviszem a tanítókisasszonyt, ha rábízta magát.

— Ferenc!

Boldogan kiáltott fel a leány.

— A Jóisten áldja meg, hogy éppen most jön! De hát ért-e maga ehhez, hisz nem a mestersége.

— Ha a kisasszony nem fél, indulhatunk.

Sötét és furcsa volt a hang, mint maga a mondás is.

— De, Ferenc, hogy beszélhet így? Magának fiatal felesége van, háza, kis birtoka is és...

— Lépjék be, kisasszony, mert indulunk!

Egy királyi büszkesége lökte vissza a közeledést. Őt ne sajnálja senki!

A lány elnémult. A zúgó vizet nézte és megfeszült a lelkében minden. Figyelt, „szimatolt”, ahogyan Bessy mondja. Mi lehet ennek az embernek az ablaka mögött?

Aztán egy másik gondolat szövik hevesen előre: mi lenne, ha kiakadna a csiga? Menekülésről szó sem lehet, ez bizonyos. Összeborzadt, de erővel kihúzta magát: nem, ő nem fog félni.

Amint tovább haladnak, ismét megindulnak az előbb fennakadt gondolatok is. Erzsébet nő volt és nem adta fel a reményt.

— Ferenc, nem mehettem el beteg feleségét meglátogatni, pedig úgy szerettem volna! Hogy van most, szegény?

— En azt már nem tudhatom, hogy ő hogy van. Kérdje meg az anyjától, az kell, hogy tudja!

— Coromba volt a hang, de Erzsébet nem törődött ezzel.

— Ferenc, én jól ismerem magát is, Katit is. Láttam, milyen boldogan éltek. A feleség eldicsekedett nekem, hogy nincs olyan drága, jó ura a faluban senkinek, mint neki. Ragyogott az arca, amikor magáról beszélt. Mondja el nekem, mi történt.

Az ember lehajtott fejjel ment mellette.

— Akkor éjjel, amikor az egész kezdődött, már két napja vajdótt az asszony. Olyan kínok vették elő, hogy ember nem nézhetette azt végig. S mégse engedte az anyja az orvost hozzá. Még nekem is vette az eszem azzal, hogy szegény Birtók Julishoz is orvost hoztak ilyenkor, oszt meghótt a menyecske gyerekestül. Mán én se tudtam, mit is akarok. Egyszer aztán olyat sikótt, hogy nekirohantam az ajtónak s ki az éccakába. Az utcán ért el a vénasszony kiabálása: orvost, Ferenc, hamar, jaj, vége a drága lányomnak! Nem ő kellett üzzönzenem. Rohantam én ugyanis egyrohanást, egészen a vizig. Itt aztán megmerevedtem. Komp is, csónak is a túlsó oldalon. Elfélkor pedig Dani bá nem őrzi a vizet. Vége.

Szamosmenti történet

ÍRTA: K. Palkó Judit

— S akkor megakadt a szemem a drótkötélen, ami a fejem fölött csavarodott egy fa derekára. Mintha értem nyúlt volna le akkor. Megmarkoltam s úgy csüngtem rajta a víz felett az éccakában. Hármunk élete, boldogsága csüngött a kötélnek akkor. A hideg csontig hasított a kezembe s mégis, mintha tüzes paraszat szoritának. Jobb kéz... bal kéz... jobb kéz... bal kéz... Így csúsztam előre. Alattam zúgott a víz, de olyan erősen, hogy majd megsiketültem. Sose hallottam én ilyen hangját a víznek. Le nem nézhettem oda. A szemem csak a kötelet vigyázta. Ez nem akart fogyni sehogysem.

Elhallgatott. A lány se bírta tovább. Valami jaj-féle szakadt ki belőle. Nem tudta, hogy sikoltott, vagy csak sóhajtott. És megragadta az ember karját:

— Aztán? Beszéljen!

— Mit mondjak még? Azt, amit úgy sem hisz el senki?! Megérkeztem a doktorhoz. Nem volt otthon. Valami beteg kocsmároshoz vitték falura. Reggel hat óráig ültem a kúszóban, mind csak az utat vigyáztam: jön-e már? Na, hatkor megjött aztán. De hogy? Ketten is alig emelték le a kocsiról, valami görcsök fogták elő szegényt. Se eleven, se holt nem volt belé. Nem is volt, persze, egy kéro szavam se hozzá. Annyi élet se volt a testében, mint az én árva lelkemben, amikor nem tudtam, hogy: merre, miért, csak elindultam visszafelé... egyedül... Mire hazaértem, a gyerek meglett.

Halva. Katit megtartotta az Isten s még ő vigasztalt, szegény, hogy ad a Jóisten másikat e helyett. De az anyjától nem volt maradásom többet. Hogy „még egy rongyos orvost” se tudtam kihozni a lányához. Persze, mert „nem akartam köccsöget: inkább pusztuljon a gyerek, meg hervadozzon az asszony egész életében.” Tudja, kisasszony, régi gyűlölet ez. Fődesebb legényt szeretett volna a lányának. Hát most kapott ezen a dőgon. Pedig elmondtam azt az éccakát, a doktor baját, mindent. Beszélhettem annak! Nem nyughatott egy szusszanásra se. Szegény Kati, csitította eleget, dehát hogy parancsoljon az anyjának? Hozzá még mindenünk az ökeme nevéen van, haláláig. Így aztán... eljöttem. Elszegődtem munkára ide a vasúthoz.

Közeledtek a simpárhoz.

— Nem szereti ezt a munkát? Igen nehéz? — kérdezte a lány.

— Minden munka jó.

— Hát akkor mégis mi a baj?

— Az asszony. Kati. Úgy néz rám, amikor arról az éccakáról beszél nekik, mintha nem hinné. Nem mondja, de én érzem. S ez az, ami nem hágy nyugodni. Mondjon bolondnak a kisasszony, de úgy vagyok vele, hogy semmire se tudok gondolni, csak erre. Almomban hányszor ott csüngök a kötélnek, a víz fölött. Úgy gondolom, ha Kati elhinné igazán, akkor... akkor nem olvasnám egész életemben azt a szeméből, hogy a lelkiben ő is engem okol a gyerekéért, mint az anyja.

A lány megállott. Mintha csak így tudná megragadni a gondolatot, ami hirtelen jött s eltöltötte egészen. Segíteni fog ezen az emberen. Elhúzta a száját: a Baczóleányok híres beszélőképességét Bessy odahaza csillogtatja, a társaságban. Ő majd itt fogja kipróbálni, Katin. És neki győznie kell. Majd, ha visszajön otthonról.

Összehúzta a szemöldökét: késő. Nem igazi segítség, ami várat magára, dehát mit csináljon? Az édesanyjáról van szó, aki várja már. Felcsillant benne a gondolat: igen, ezt az egyetlen történetet mondja majd el otthon, ezt a gyönyörű áldozatot s akkor lehetetlen, hogy meg ne értsék őt.

Hirtelen éles fütty íjesztett rá. A dombok mögül kibukant a vonat fekete teste. Futni kezdett az állomás felé, ahogy csak bírta. De a fölényes ellenfél elzúgott mellette.

De Erzsébet most nem sírt. Még csak haragosan se nézett a vonat után. Nem is arra nézett. Ferenchez fordult s mosolygott, amikor mondta:

— Nem baj. Majd elmegyek holnap. Úgyis lenne egy kis dolgom a faluban. Holnap... holnap aztán majd ketten kísérnek el Kativál, akkor nem kések le. És most Isten velem, Ferenc! En indulok vissza. Nem, nem pihenek itt. Sietek hazafele.

A reggeli nap a távolban alig látszó falucskára sütött. A láthatár szélén piros cserépetők virítottak fel, mint egy-egy táblára írott betű. A szántóföldek barna táblájára szép hosszú sort írtak a hívogató házak. A végére ezüst felkiáltójelet tett a két templom felragyogó bádogtornya. Erzsébet leolvasta a tábláról a hívást. Megértette és elindult.

DR. CHOLNOKY JENŐ: JAPÁN FEJLŐDÉSE

Olyan különös alakú ország, mint Japán, nincs több a Föld kerekéségén s nem is volt még soha a történelemben. Az ország eredetileg négy nagy szigetből állott: Hokkaido (azelőtt Jezo), Nippon, Sikoku és Kjusiu. Ez a négy sziget szorosan egymás mellett van s iv alakban elkerítik a Japán-tengert a Csendes-óceántól. Ez a japán szigetív egyike azoknak a csodálatos szigetívöknek, amelyek Ázsia keleti oldalán úgy sorakoznak egymás mellé, mintha virágfüzérnek volna sorban egymás után. Első az Aleuta-szigetek íve, aztán a Kamcsatka-félszigetből kiinduló Kuril-szigetek öve következik. Ez már ma a japáné. A harmadik szigetív a japán, a negyedik a Koreával kiinduló Riukiu-szigetek íve, majd Formosa szigete, aztán a Fülöp-szigetek íve következik.

Japán ma már átterjed a Riu-kiu-szigetekre, Formózára, sőt legújabbban a Fülöp-szigetekre is, azok kivül elfoglalta Koreát és kezében tartja Mandzsuroszágot.

Ezeket a területeket azért kellett megszereznie, mert Japán eredeti négy szigete rendkívül sűrű lakott, szinte azt mondhatnók, hogy emberrel túlszűlt terület. Gondoljuk meg, hogy a négy sziget területe 382.000 négyzetkilométer s ma már 70 millió lakosa van, tehát átlagos népsűrűsége 175 ember minden négyzetkilométerre! De az ország területének 60%-a lakhatatlan magas hegység, tűzhányóhegy és sziklavadon, tehát a lakható területet véve figyelembe, a népsűrűség 457 ember km²-enkint! Rettenő szám! Hisz Európa legsűrűbben lakott országában, Szászországban is csak 332 a népsűrűség, Belgiumban 268, Angliában 266, pedig ezek a területek nagy iparos vidékek, a nehéz ipar sokkal sűrűbb népességet tud eltartani béka ledején, mint a földműves vidék. Japán népe túlnyomóan földműveléssel él s csak újabb időben fejlesztették ki az ipart olyan nagy mértékben, hogy az országnak jelentékeny kivitele is lett.

A nagy népsűrűsége nem élehetővé teszi az a tény, hogy Japánban nincsen állattenyésztés, tehát nincsenek legelők és nincsenek nagy területek arra lefoglalva, hogy takarmányövényeket termesszenek. Gondoljuk csak meg, hogy nálunk mennyi területet foglalnak el a rétek, a lucerna- és lőheraföldek, a csalamádé, stb. Ott ezekre nincs szükség, a japán az 6 hüszükségletét a tengerből veszi. Az ország egyik legfontosabb gazdálkodó ága a tengeri halászat. De nem csak halakat, hanem rákokat, pókokat, kagylókat, sőt holothuriákat is kiszednek a tengerből s a tengeri moszatok bizonyos fajtai szintén táplálékul szolgálnak. Igen jelentős a bálnavadászás is, nem annyira élelmézés szempontjából, mint a bálnaszir (halzsír) nagy ipari fontossága miatt is.

Mindez nem elég. A szigetcsoport éghajlata nem olyan kedvező, mint ahogyan gondolnók. Ázsia keleti oldalán a szigetek nem részesülnek a nyugati szél áldásában. A mérsékelt égöveken ugyanis állandóan uralkodik a nyugati szél s ez Európára zúdíttja a nedves, enyhe, óceáni levegőt. Japán a monzun-szélrendszer hatása alatt áll, tehát nyáron a Csendes-óceánról enyhe, hűvös, nedves légáramlás önti el a szigeteket s a szigetek keleti lejtőin sok az eső. Télen azonban Ázsia belsejéből tör elő a téli monzun s ez bizony gyöketlen hideg, hisz Kelet-Szibériában a januárius közepes hőmérséklete a -50° körül van.

Ezért Japánban az évi közepes hőmérséklet sokkal gyorsabban csökken délről észak felé, mint Európában. Japán legdélibb része körülbelül a 31° földrajzi szélességen van, tehát mint Egyiptomban Alexandria. Hokkaido legészakibb pontja pedig a 46° szélességen van, tehát olyan messze az Egyenlítőtől, mint körülbelül Szeged. De éghajlat szempontjából Japán legdélibb pontja olyan, mintha Szicilián volna, legészakibb pontja pedig mintha Norvégiaiban volna. Ezért Japán déli részén megterem a rizs, de évenként csak egyszer lehet aratni, nem úgy, mint Dél-Kínában kétszer, háromszor és Hátsó-Indiában esetleg ötször is. Hokkaido pedig már olyan hideg éghajlatú, bár Dél-Magyarország és Szerbia szélességén van, hogy nem igen lehet rajta földet művelni. A Kuril-szigetektől alig van haszna a nemzetnek, mert ez a szigetország valóságosan a viharok hazája, alig lakik rajtuk néhány ember. A Riu-kiu-szigetek meg Formosa sokkal értékesebbek, ámde ezeken olyan sűrű nép lakik, hogy legnagyobb részt elfogyasztják azt, amit termelnek.

Ezért Japán életére igen nagy jelentőségű, hogy Koreán és Mandzsuriánban irányítsa a termelést és az ország szükségleteit onnan elég tekintélyes mértékben kielégíthesse, de mindez nem elég. Japánnak át kellett térnie az iparra. Amde nincs elég szene, nincs elég petroleuma, nincs elég vasa és fémeje, úgyhogy igaz nagyipar csak a szövő-fonó ipar és a kerámiai ipar lehetett. Ezen a téren aztán nagyszerű eredményeket értek el. A japán selyem és gyapot elsőrendű minőségű. A fonást és szövést a gyárak útmutatása, illetőleg megrendelése szerint háziliparként végzik. Gifu és Nagoja körül rendkívül szorgalmasan dolgoznak minden házban s igen olcsón és nagy tömegekben tudják előállítani a legletszétesebb és legfinomabb szöveteket, himzéseket, de egyáltalán igen erős és tartós, olcsó szöveteket is a nép használatára. A kivitel igen tekintélyes. Porcellánárut is elárasztották a kínai, európai és amerikai piacokat s mint ügyes kereskedők, a kínai árukkal való kereskedelmet is ők kezdték magukhoz ragadni.

Eppen emiatt a fehér ember féltékenyen nézte Japán felvirágzását és három oldalról fenyegették létalapjaiban. Északnyugatról Oroszország, délnyugatról az angolok, keletről az amerikaiak igyekeztek mindenképpen hátra szorítani. Ez az oka, hogy most, amikor mindhárom óriási hatalom másutt van komolyan elfoglalva, nekibuzdult és a láncokat szétéjtve, kiküzdte szabadságát.

A japáni nép élete lényegesen különbözik az európaítól. A japán majdnem egészen vegetariánus, csak halak és igen kevés szárnyas teszi változatosabbá a konyháját. Csak néhány esztendője kezdték el az állattenyésztést, de még eddig nem sokra mentek vele. A japán házak legnagyobb részt földrendégszabatosan épültek, mert sehol a Földön nincs annyi földrengés, mint itt és közöttük borzalmasak voltak már. Vannak vidékek, ahol a földrengésjelző készülékek minden nap jegyeznek legalább egy földrengést, de sokszor többet is. Gifuban például évenként 400-nál is több földrengést szoktak jegyezni a készülékek.

A temérdek földrengés miatt a lakásokban nincsenek bútorok. A mi szekrényünk ott életveszélyes. Nincs asztal és nincs szék, mert minduntalan megtörténnék, hogy az ember székesítő együtt elesik, vagy hogy az asztalról minden edény lerepül a földre. Ezért a földön teritnek, ott kuporognak a gyékényen s a földön alusznak. A falak is mind könnyű papírosfalak, csak az épület főfalai készülnek fából, esetleg alul téglából. Mindent eltanulnak tőlünk s eltanulták a vasbeton építkezést is és például Tokiót a nagy földrengés után majdnem egészen vasbetonból építették föl s ezek a házak földrengésbiztosak.

Mivel minden a padlón helyeződik el, a padlókat gyékények borítják. Aki belép a házba, saruját leveti a tornácra és harisnyában jár a szobákban. Így ha leül a földre, maga alá húzhatja a lábát, nem rontja és nem piszkítja be a ruháját. Talán innen származik az, hogy a tisztaság iránt kitűnő érzékük fejlődött ki. A japán mindennap fürdik. A gyári munkás is, amint hazaért, azonnal beleugrik a meleg fürdővizbe. Nyáron a fürdőkád, óriási eszerépedény kinn áll az udvaron s bizony férfiak és nők ruhátlanul ugrálnak bele, ebben semmi megbotránkoztatás nincs. A meztelenség ott nem „shoking“, senki nem botránkozik meg rajta.

Mivel húst nem igen esznek, nincsen csuszáguk képre, hanem evőpálcikákkal és kanáljal esznek. A két, vékony, ceruzához hasonló pálcát egy kézben fogják s roppant ügyesen bánnak vele.

Tudjuk, hogy a japánok a múlt századokban egészen elzárták országukat az európaik elől. Csak a múlt század közepén kényszerítették őket a kikötők megnyitására. A Xaveri Szent Ferencőt kezdte hitehírtés eleinte sikerekkel járt, de aztán teljesen kiirtották a kereszténységet. Most két vallásnak a hívei: a sinto- és a buddha-vallásnak. A sinto-vallás lényege az ősek tisztelete és a túlvilági életben való szent meggyőződés. Minden japán meg van győződve róla, hogy halála után hatalmas szellem lesz, ha jó volt életében. Különösen hatalmasak lesznek azok, akik a háza védelmében meghaltak, mert azok a másvilágról is bele tudnak vonatkozni az emberek dolgába és megvédik a jókat és a szent hazát. Emellett azonban a buddha-vallásnak is hívei. Házasságot a buddhista-templomban kötnek, az újszülött gyereket ott mutatják be, stb.

A japán népből erősen kifejlődött a hazaszeretet és a harciaság. Az utóbbinak az az oka, hogy Japán területe apró medencékből áll, mint Görögország, a kis medencek mindig külön kis fejedelemségek voltak, de persze az isteni eredetű Tenno, vagy eszászár fő uralkodó alatt. A kis fejedelmek, a daimiók mindig marakodtak egymással s kifejlődött a harciaság.

A hazaszeretet bámulatos fejlettségéről a mostan dúló háborúban csodálatos hősiességek és önfeláldozások tesznek tanuságát. A japán rettenetesen szereti hazáját s Japánt tartja a világ legerősebb országának. Valóban gyönyörű szép is. A japánoknak nem volt szükségük intézményes természetvédelemre, mert minden japán a legnagyobb gondal óvja, védi a természeti szépségeket.

Nagyon sokat turistáskodnak, de egyetlen virág-szálat le nem szakítanak, papírost sehol el nem dobálnak, mert nem akarják a tájkép szépségét elrontítani. A virágot azonban nagyon szeretik, mindenfelé vannak virágtermesztő kertészek s a japán szobának legszebb ekecsége a szép vázában szépen elrendezett virág.

Az európai öltözködést kezdik egészen átvenni s összegegyeztetni például a japán női viselettel. Szokásokat, intézményeket, technikai és természet-tudományi ismereteket vesznek át s ma már ezeket is tudják tovább fejleszteni. Fegyverkezésük is egészen európai s mivel nagyon vitézek és nagyon fegyelmezettek, veszedelmes nagyhatalommá lett Japán. Ha egyszer a 450 millió kínaival összefog, a kirajlatok is felfegyverzik, akkor Európa elveszti egyeduralmát a Földön s meg kell egyeznie a keletázsiai népekkel.

Bogárnyelven

Itt minden fűszál jegyenye és a tükörök pálmáják.
Mert más mértékkel mér a szem,
ha bogárlábak lépik át.
Soká tart, egész utazás,
amíg egy válltól vállig ér,
mert örjüsi testet, idegent,
fekteletti újtába a cél.
Hogy hal van a cél? Nem tudom
Tán körbe-körbe visz az út
és az uazás megszakad,
ha két bogárfej összefut.

KAROLYI AMY

1. Sötétbarna zorzsettből készült nyári ruha
2. Vörösrészníu shantung-ruha, kabátszerű szabású
3. Nyerszníu shantungból kulikabát, a berakott alj sötétkék vagy piros
4. Nyári kosztüm drapp shantungból, kulikabáttal
5. Fehér szövetből hosszú nyári kabát
6. Színes vászonruha
7. Nyári kosztüm vászonból vagy shantungból
8. Színes vászonruha
9. Világosszürke vagy drapp szövetből hosszú nyári kabát
10. Vállpántos színes vászonruha, fehér vászonblúzzal

Nyári divat

11. Délutáni ruha barna selyemből
12. Shantungból vagy vászonból készíthető nyári kosztüm
13. Piros selyemruha fiatal hölgyeknek
14. Eperszníu vászonruha.
15. Csikos mintás selyemből nyári kosztüm
16. Hosszú nyári kabát, csontszíu vékony szövetből
17. Kazakos ruha, világos selyemből vagy vászonból

NAPLEGENDA

Bánffy Miklós színművei

A nyári divat előhírnökeit mutatjuk be az alábbi ruhatervekben. Jólesik a szemnek, hogy valami új szerűt, változatossá fedezhet fel rajtuk. Találunk néhány új ötletet is, amellyel régi ruháinkat frissíthetjük és ha ráuntunk már az utóbbi évek alatt, talán sikerül kedvünket is felírísíteni egyik-másik jól sikerült ruhával.

Szolid és nőiesen finom kis ruha az 1. számú. Barna szorzettselem az anyaga. A vállrészek különzabottak, a hozzávarrott előrészt ráncolt, nyaknál keskeny kivágású és három nagy gombbal gombolódik. Az alj mérsékeltlen harangszabású, elől berakott betétrésszel bővül. A derék széles, fűzőszerű övvel, elől bogra kötve. Az ujjak könyökhöz érnek.

Vörösrésznű shantung ruha a 2-es számú. A felsőrészt az aljai egyforma, rávarrott, háromszögben végződő, tűzött pántok díszítik. A kihajtója férfifazonú s alatta ugyanolyan sötétbarna ingblúz, mint az antilop óv. A derék gombolása az aljon tovább folytatódik. Az alját szeméranok bővítik.

Nyerszínű, nyári shantung kulikabát a 3. számú. Sötétkék vagy piros, berakott selyem alj és blúz hozzá. Ugyanolyan selyemből készült a kabát zsebének a kihajtója és a kézi szegőzése, mint a ruha anyaga. Rövid ujjakon visszahajtott pánt.

Nyári kosztüm drapp shantungból. Sima alj, bő kuli kabát, félkör alakú kihajtóval, nyitott, egyenes, bő ujjakkal, az alj szélét, a kabát és az ujjak szélét keskeny, rávarrott pánt díszíti. 4. számú ruha.

Nyári kabát fehér szövethől, 5. számmal jelölve. A felsőrészt alakhoz simul, az alja kissé harangszabású. Hosszú szűk ujjak, derékön fűzőszerű öv, elől bogra kötve. A kivágásnál virágdísz.

Szines vászonruha fiatal leányoknak. A felső-rész sima, kissé bő szabású, 6. számú ruha. A háromszög alakú zsebek kézzel vannak szines fómállal, nagy öltésekkel rátűzve a ruhára. A zsebek nyitott szélét keskeny pánt díszíti az óv anyagából, amely lehet piros-fehér, fehér-kék, vagy piros-kék csíkoszajú. Ugyanebből az anyagból készült a kalap is. Az alj kissé harangszabású és a zsebek folytatásánál szeméranok bővítik.

Nyári kosztüm tetszésszerű shantungból, 7. számú modell. Az alját széles hóberakások bővítik. A kabát hosszú, részletesen egymásra hajtott, három gombbal gombolódik, nagy zsebek díszítik, háromszög alakú fedővel s egy gombbal gombolható. Sima, hosszú ujjak. A kosztüm alatt sötét selyem ingblúz.

Vászonruha piros vagy kék anyagból. A felső-rész sima, elől végig nyitott, 8. számú ruha. Alatta fehér blúz széles kihajtott gallérral. Ugyanilyen anyagból készült a ruha ujjának kihajtott pántja. Az alj harangszabású, az elejét két nagy hóberakás bővítik, ez a külön betét háromszögben végződik és egy-egy gomb díszíti, körül sötétebb anyaggal le van tűzve, úgyisintén a blúz eleje is.

Nyári kabát világos drapp vagy sötétke könyvnyű szövethől, 9. számú. A kabát szabása alakhoz simul, nyak körül keskeny sálgallérral, dupla gombolással, oldalt két vágott zsebbel, az alsóréssz mérsékeltlen bővebb szabású. Hosszú, sima ujjak.

Vállpántos, szines vászonruha fiatal leányoknak. A kötéyszerű derékrészből folytatódik a vállpánt, amely hátton keresztben gombolódik a magas fűzőszerű derékhoz. 10. sz. ruha. Elöl a nyaknál 3 nagyobb gomb díszíti. Az alj kissé harangszabású, oldalt két vágott zsebbel, amely 3-3 gombbal záródik. Az óv a hátrésszel egybe-szabott és elől csattal zárul.

Barna selyemruha, a derékrészen négy soros szegőléssel, ami elől egymáson átvonul. 11. számú ruha. A felsőrészt a vállakon kissé ráncolt, derékban szűk, a nyakkivágásnál sálgallér kihajtóval, hosszú, sima ujjak. Az alját a szegőlések bővítik.

Nyári dohányszínű ruha vagy kék shantung kosztüm, 12. sz. model. Az alját elől egy szeméranok bővítik. A kabát hosszú, érdekes vállrészt szabással és nagy zsebekkel, amelyek kézzel, sötétebb árnyalatú anyaggal vannak letűzve. A zsebek oldalt nyitottak és egy-egy gombbal csukhatók. A kabát három nagy gombbal gombolódik, derékban keskeny öv, csattal. A bővebb szabású ujjakon két gomb díszítés.

Piros selyemből vagy vászonból készíthető ez az igen izlées ruha, 13. számmal jelölve. Az előrészt két betétrésszel körül öti a derék, mint az aljon, ráncolt a hozzávarrott alsóréssz. A széle körül kézzel, sötétebb árnyalatú anyaggal tűzött. Fehér piké vagy vászon kihajtott gallér és két gomb díszíti. A hosszú, sima ujjak keskeny kihajtója fehér, Derékban keskeny öv.

Vászonruha eperszínű anyagból, fiatal hölgyeknek. A külön szabott széles középrésszel

A szépség erkölcsi jelentősége

Meg mindig akadnak jó lelkű, akik nemes feltételekből, hibás alaptól kiindulva a szépség-ápolásban bűnös hiúság legyeztetését, a rossz-nak enyhébb megnyilatkozását, fölösleges cíomat és őrös, felületes tevékenységet látnak. Különösen lelki életet élők között akadnak gyakran egyoldalú tuibuzgók, akiknek semmikepp sem tetszik a divatos öltözék, a csinos ruha, vagy az ápolott, gondozott arc és test, mert ezt kihívásnak, ültetésnek tekintik, ami esetleg a kétegelelenni értékebb lelki tulajdonságok elnyomódását, háttérbeszorulását eredményezi. Elégendő — mondják ezek — a szappanos tisztaság, az izléses szabás, a fogak és körömök tisztántartása, a csunya bőr orvosi kezelése. Ami ezen felül van, az fölösleges és káros, haszontalan és megve-tendő.

Ha a szépségápolás valóban kizárólagos cél ha egy nő egész idejét és foglalatosságát ez al-kotja, ha a fodrász, kozmetikus, fürdő, masszáz-s és torna mellett kötelességei elhanyagolja, ak-kor igazuk van az erkölcsi aggályokat hangoz-tatóknak. Az állandó önmagunkkal való penes-celés valóban ürességre, külsőségre és önzésre visz. Káros a szépségápolás akkor is, ha olyan kiadásokkal jár, amelyek nincsenek arányban a rendelkezésre álló fedezettel, mert egyre foko-zódó könnyelműséget és pazarlást, sőt adósságot és tilos pénzforrások igénybevételét is szülhet, amint erre gyakran akad példa. A tapasztal-tal azonban azt igazolja, hogy a mai szépség-ápolás megvalósítható igen kevés költséggel is, ha valaki ért hozzá és nem hírvérrel terjesz-tett, haszontalan és drága folyadékokkal, kenő-ésőkkel és arcvizekkel próbálja építeni azt a szépségápolót, amelynek legfontosabb alapja végeredményben az egyéni „lelek”, a természet-ada szépség.

A szépségápolásnak erkölcsi jogosultsága és értelme is van, az embernek már embertársaira való tekintettel is kötelessége önmaganak a legkötelesebb kifejezése: archán, járásban, tisztaságban, ruházatban, kellemes megjelenés-ben. A testi fogyatékosságok palástolása, ken-dőzése, gyomlálása és eljűntetése tulajdonképpen a főlelkeség utáni vágyból születik és nem hiúságból. Az anygolokat is szépek ábrázolja a képzőművészet, az ördögöt viszont csúnyának, Az eszmények felé törő emberi lélek igenis helyesen jár el, ha lelki, jellembeli értékeinek kifeje-lesztése mellett nem feledkezik meg külsejének ápolásáról sem, mint ahogy egyéb kifejezés-módokban: stílusban, köszönésben, viselkedésben, lakásának berendezésében is a lehető legszép-bet várják el tőle. A józan szépségápolás fejleszté a tisztaság és egészséges iránti érzéket is, vissza-hat a lelkületre és eszményi megvalósítások felé ragad.

lesz hozzávarrva a kissé ráncolt felső- és alsó-rész. Elöl szép nagy gombokkal gombolódik. A bő ujjakat fehér pánt fogja össze csukónál. A kettős kihajtott gallér pikéből vagy vászonból készült, 14. számú model.

Kosztüm csíkozott selyemből. Az anyag csj-kozásának különböző összeraklítása adja a dísz-tést, 15. számú kosztüm. A kabát alakhoz sima l a széleken sötétebb anyagból szegőzés díszíti, úgyisintén a zsebek kihajtóját is. Két gombbal gombolódik.

Nyári kabát csontszínű vékony szövethől, 16. számú kabát. Eleje nyitott s a ruha anyagából széles öv díszíti, elől áthajtott hosszabb véggel. A vállakon befelé szegőzött, kissé bő, derékban visszacsú, bugyos, az alsóréssz kissé harangszabású. Hosszú, nyitott ujjakkal.

Kazakos ruha. Sötét vagy fekete selyem alj-hoz, fehér, vagy világos színű selyemből készült a kazak, 17. számú model. Igen határos a há-romszögű vállrészt, a szeméranccal, a kihajtott gallérral, a kétsoros gombolással. A derékön ugyanolyan színű öv, mint az alj színe. Rövid ujjak, kihajtott pánttal. Kézi szegőzés díszíti a vállpántokat és az ujjak kihajtóját.

Bánffy Miklós öt színdarabját foglalja magában ez a kötet. Az öt darab: „Nap-legenda”, „A nagy úr”, „Az erősebb”, „Maskara”, „Martinovics”. Irójuk a színdaradnak éppúgy mestere, mint a regénynek s ezekben a darabokban változatlanul meg-találjuk az „Erdélyi történet” alkotójának nagy erényeit. Bánffy Miklós egyformán ismeri a történelmet és a mai társadalmat, egyformán lebilincselő és elragadó, amikor tragédiát és amikor szatírárt ír. Éles szem-mel látja meg a mai élet fonákságait is. Így, egy kötetbe gyűjtve az öt színdarab teljes képet ad a drámaíróról, mutatja mélységét és gazdagságát, fölüeny színpadi és írói művészetét s egyben az új magyar drámaíródalom jelentős és értékes fejezetét képviseli.

Ambrus Zoltán

VÁLOGATOTT ELBESZÉLÉSEK

Ambrus Zoltán neve egybeforrt a ma-gyar irodalom utolsó nagy korszakával. Úgy él a köztudatban, mint a francia vi-lágosság és könnyedség magyar mestere, mint annak az iránynak a legértettebb és legnagyobb alakja, amely a múlt század hetvenes éveiben Toldy István érdekes ki-sérleteivel kezdődött. De Ambrus Zoltán nemcsak könnyed író, nemcsak ragyogóan elegáns stílusista, hanem mély író is. Rea-lista volt. Elméletek kedvéért soha nem szakított a valósággal. Ezért kell úgy te-kintenünk a művét, mint a közelmúlt éle-tének leghitelesebb írói dokumentumát. Regényei mellett nagyságát legjobban el-beszéllési mutatják — ezek a magyar no-vela remekai. Gyűjteményük, — melyet Voinovich Géza állított össze — ismét meggyőzi az olvasót ennek a kiváló szel-lemmnek, ennek a gazdag és finom írónak a nagyságáról s új híveket fog szerezni a „Giroflé és Girofla” s a „Midas király” al-kotójának.

A SZÓKEVÉNY

Georges Simenon regénye

Az új Simenon-regény ismét nagyszabásúan megrajzolt figura sorsát vetíti elénk. Egy tanárról szól, aki húsz eszten-deje él ugyanazt a merev életet, de egy napon találkozik valakivel: egy nővel, akivel fiatalágában volt kapcsolatban s ez a találkozás földúlja a sorsát. Fojtoga-tóan izgalmas regény. Színhelye La Ro-chelle, „Az örökös”-ből ismerős tenger-parti város, majd Párizs, de az emlékek síkján több táj is fölmerül: Belgium, egy világkiállítás díszlete s egy fejenctelep valahol az egyenlítő környékén. Simenon megrendítő erővel ábrázolja ezt a különös, tétova alakot, aki lassan biztonságát veszti, amint a végzet törbe ejti és könyörtelenül fojtogatni kezdi. A kitűnő francia írónak ez a regénye Franciaor-szágnban több mint harminc kiadást ért.

KÉT VERSESKÖNYV

Nadányi Zoltán, a kiváló és népszerű poeta, „Cyertek, énekeljünk”, címen gyűjtötte össze e jelentette meg legújabb költeményeit. Nadányi virtuóza a versírás technikájának és minden költeményen meglátja a csiszoltság, a tökle-tességre való törekvés, érzési meleg, kedve-kes, ösztök, nem túlságosan mélyek és az hán-nyos játékoságot ad költeményeinek. Talán a költő maga is azt akarja, hogy gondterhes napjainkban felelőre és mosolygó perceket szerezzen az olvasónak.

G. D. Dobay Olga legújabb vers-né „Jákob kútjánál”, címen gyűjtötte össze, amelyeket a Kornayzóné öfömlétségsága magyar szívének hó-dolattal ajánlott. Ezek a költemények megér-demlik, hogy kiemeljük a magyar verstermsből és az igazi költészetet kedvelő olvasónk megkülönböztetett figyelmébe ajánljuk.

Motorizált TRUPP

IRTA:
Gyomay György

A társulat tagjai akkor már olyan hervadtan ácsorogtak a gazdakör előtt, mint-ha ölmösbotlalt verték volna főbe valamennyiüket. Az igazgató a stráfkocsi körül szaladgált. Az egymás mellé felállított díszleteket igazgatta. És a ládákat számolgatta, hogy ott van-e minden. Közben a szája szélét rágta. S átkozta azt is, aki a vidéki színészetet kitalálta.

Férje, a pocokas drámai színész, cigarettáját tiporta a föld ezüstporába. A sűgő káromkodott. Az énekes két kezével hadonászott az ég felé s azt a pillanatot átkozta, amikor a lábát ebbe a faluba betette. A naiva és a szende pedig úgy sir-tak, mint a nyári pásztás eső.

— Hiába minden. Nem bírunk tovább menni. Az esti előadásunknak már vége, — vágta a stráfkocsi szélére a napernyő-jét az igazgató elkeseredve és leült a gazdakör kerítése melletti lócára.

Nyár derekán járt az idő. A falu házai fehéren izzottak a forróságban. A zöld-mohás tetőkön úgy pattogott a nád, mint-ha égne. Az utakon égette a talpakat a por. Néha búzakévékkel rakott kocsi-nyikorogtak végig az úton. Olyankor ezüstszürke porfelhő úszott a házakra. Ugy betakarta őket, mint egy sűrű kendő. És élő ember vagy asszony nem látszott sehoh.

— Mindenki hordja a búzáját. Minden ember, asszony, gyerek kint van a föld-ken. Még csoda, hogy a szódavizes ideadta a stráfkocsiját reggelig, — morogta a rúd zúzó a sűgő és azt próbálgatta, hogy meg tudná-e ugyan mozdítani a csordultig rakott kocsi.

— Mit érünk a kocsi-val, ha nincs ló. Magunk nem húzhatjuk el tíz kilométerre a holmit, — húzódtak a kerítés hűvösére az énekes és a kabátja ujjával törölgetni kezdte izzadt homlokát.

A társulat tagjai maguk elé meredtek. Szemükön látszott a végtelen elkeseredés. Miért is jöttek ide, ebbe a nyomorult fa-luba?

Itt vannak már egy hete, de még ötven pengőt nem kerestek. Egy este alig tízen ülnek a nézőtérre. A többi hely olyan üresen tátong, mint a lyuk. Ami megtakarított pénzük volt, azt kiadták lakásra, éle-lemre. És amikor menni akarnak tovább, akkor hiába járják végig a falut, hiába könyörögnek minden házban, a gazdák csak a fejüket csóválják és azt mondják: most hordás van, meghalni sem érünk rá, lovat pedig egy pillantásra sem adhatunk. A ló most aranygémántot ér.

Igy hát a szódavíz elhúzta ide a stráfkocsiját. Kölsön is adta szívesen. És biztatta őket, hogy szerezzenek valahonnan lovat. Dehát ló nincs sehoh. És

nem is lesz. Mert éjfél után két órától este tízig hordja mindenki befelé a tarló-körre az életet, hogy minél előbb felzúdul-hessen az asztagok mellett a cséplőgépek hozsannas muzsikája. Velük pedig, az ő sorukkal, a művészettel nem törődik senki.

— Avasszalonna kell ezeknek, nem szim-művészet. Juhász-bunda és lebbencs kell ide, nem szintársulat, — morogta meg-vetődően az igazgató férje és akkorát vágott a kerítésre a botjával, hogy a szomszédban egyszerre ugatni kezdtek a kutyák.

Az ugatásra lassan kinyílt a szemközti ájuldozó kövesépület ajtaja. Pirosszok-nyas, fehérkötös parasztlány bámult a társulatra és a stráfkocsira. Aztán az ajtó becsukódott. A leány eltűnt mögötte.

De alig telt el egy-néhány ásitásnyi idő, a pirosszoknyas leány újból kilépett a kapun. Még hozzá nem úrés kézzel. Ha-nem egy szakajtóval. És elindult lassan a lócán üldögélő igazgató felé.

— Jónapot, tekintetes asszony, — kö-szönt neki szelidájtatosan.

— Jónapot, — morogták re mind keser-vesen és arra gondoltak, hogy megvan már nekik a jó napjuk éppen eléggé. En-nél jobb már nem is lehetne.

— Mire végzik?

— Várjuk a csodát.

— Miféle csodát?

— Ami ezt a stráfkocsit áthúzza Bö-gölyfalvára.

— Azt hittem már, nincs vacsorájuk, azért szavalnak annyira, — mosolygott a leány és odanyújtotta a szakajtót az igazgató-nak. — Ha meg nem sérteném ve-le, hoztam egy pár tojást. De csak úgy szeretetből, mert az este olyan szépen játszottak.

— Tetszettünk? — húzgálta, nagyot szíva cigarettájából az énekes.

— Gyönyörűek voltak. Ha elmennek, nem is láthatok többet az életben ilyen szép színházakat, — nézett maga elé szo-morúan a pirosarcú, búzavirág szemű pa-rasztlány s lassan átrakta a sok tojást az igazgató-nak óriás táskájába.

— Maguknak nincs lovak? — mosoly-gott a leányra mézédésen a sűgő.

— Van nekünk négy is. De kint van-nak a tanya-n. Kint vannak a házbeliek is. Csak magam vagyok őrzőnek itthon, — tette az üres szakajtót az ölébe a leány s a díszletekre mutatott, melyek porosan, kopottan hallgattak a stráfkoc-sin. — Ugye, ezek szoktak lenni este a szinpadon?

— Ezek, — fordult el dühösen a sűgő és visszamart a hangjával.

— Nem tudna nekünk valahonnan két lovat szerezni? Legalább néhány órára. Csak addig, amíg átérünk Bögyölyfalvára.

— Lovat itt most akkor sem kapnak, ha a félvilágot érte ígérük is. Még a pap, meg a község lovat is kint vannak a határban, — nézte tovább a dísz-leteket a leány s belenézett nyíltan az igazgató-nak szemébe. — Miért olyan sür-gős az elmenésük?

— Láthatta az este. Alig voltak tízen az előadáson. Bögyölyfalván meg már es-tére játszanánk. Várnak bennünket. A ka-tonák minden jegyet előre megvettek, — lóbálta napernyőjét az igazgató-nak.

— Hát ez nagy hiba. Dehát nem lehet rajta segíteni, — csóválta a fejét a leány. — Ha lovak lenné itthon, talán még segíthetnék. Addig könyörögnek édes-apámnak, míg áthúzatná magukat a tett-helyre. De így hiába minden.

— Fogjuk meg, húzzuk, toljuk. ahol ér-jük. Ha valami kocsi-val találkozzunk, majd utánakötjük, — állt újra a rúd mellé a sűgő nagy elkeseredéssel.

De a társaság nem mozdult. Mindenki csak a fogát szívtá. És átkozta ezt a kes-erves világot, ahol egy faluban még két ló se kapható egy szintársulat, egy nem-zeti eszméket hirdető, a magyar kultúrát ápoló társaság és batyujainak elszállítá-sára.

— Erről írának a pesti színházi lapok, ne a sztárok fizetéséről, meg a művésznők kutyáinak kedvenc ételéről, — vágta mérgesen a cigarettáját a porba az énekes.

A leány nézte a megrakott kocsi-t. Nézte a színészeket. Mennyi kín, mennyi munka van itt láthatatlanul a díszletek ríktó festéke közt, — suttogta maga elé. Aztán hirtelen felugrott. Megfogta az igazgató-nak kezét.

— Megvan az orvosság! — kiáltotta. — Estére Bögyölyfalván lesznek!

— Hogyan? — meredtek rá egyszerre parázsló szemmel mind.

— Ugy, hogy én húzatom át magukat.

— Ló nélkül? — zötytyentek vissza egy-szerre a kétségbeesésbe a vállak.

— Ló nélkül, — kapta fel a leány a szakajtót és mint a madár, repült haza.

Begyött az ajtón. Egy pillanat múlva kitárta a nagykaput. Aztán hátraszaladt valahová a fészerek közé. S mire a színé-szek észbekaptak, már nagy zörgéssel, pöfögéssel, motorzúgással robogott elő egy traktoron s odakanyarodott ügyesen a stráfkocsi elé.

— Kössék oda a rudat jól, azzal a sa-roglyalánccal. Maguk is üljenek föl mind, — kiáltotta hátra.

A színészek egyszerre tizfelé ugrottak. Mind kötötték, csavargatták a láncot, a rudat. Aztán felugrottak a stráfkocsi vé-gére. S a lábukat vidáman lóbálva kiabál-ták:

— Indulhatunk!

A traktor felbőgött. Aztán szeliden du-ruzsolni kezdett. A kerekek méltóságtel-jesen megmozdultak. S a stráfkocsi a díszletekkel, a társulattal elindult a por-ban, a pirosba alkonyodó estében, a kékes-szürke traktor után, új álmok, új remé-nyek szírványait felé.

Az út melletti jegenyék elgondolkozva nézték a menetet. A színészek ajkán züm-mögve jött világra a boldogág nótyája. S az olajos, pirospiszkos kormánykerék mel-lett komoly arccal ült a fehérkötös, piros-szoknyás parasztlány.

Udvaroljon-e, A LEÁNY?

A chersoni Társadalomkutató Intézet neves professzora, Morgen tanár mondotta egyik előadása során:

— Az egész világon szokásban van, hogy férjhezmenendő leányok számára tanfolyamokat rendeznek a háztartás helyes vezetéséről. Arról azonban csodálatosképpen az egész világon megfeledkeznek, hogy olyasmit is tanítsanak a leányoknak, ami megkönyíti férjhezmenetelüket. Az új asszonyka valahogy majdcsak élvezeti a háztartást, ha egyszer beleszippent, sokkal nagyobb gond odáig eljutni, hogy végre háztartási gondjai legyenek. Japánban és Amerikában már egyre terjed azoknak az intézeteknek a száma, ahol lélektani alapon tanítják a leányoknak: melyek azok a döntőfontosságú tényezők, amik leginkább „beszerelik a habozó fiatallembert s házasságkötésre serkentik”. És vajjon, melyik fiatallembert az, aki nem habozik, mielőtt házasságra szánja magát? Úgy van ezzel a legtöbb fiatallembert, mint a folyó partján ficánkoló csikó: nem mer belelépni a vízbe, azt hiszi, belefut a vízbe, ha egyszer mégis cselekvésre szánja magát, a vízbe beleugrik, észreveszi: nem is olyan nehéz az az úszás, badarság volt hűződni tőle. A házasságot sem nehéz, csak mert idegen, eltérő az addig megszokott élettől, érthető, hogy a „csikók” húzódoznak tőle még akkor is, ha egyébként szívvel-lélekkel már benne volnának. A házasság: két ember eggyéolvadása, olyan közös gondolatvilág kialakulása, melyben eltörpülnek az ismeretlenség aggályai s lesz belőle a közös erőfeszítés, közös gond, közös teherviselés édes világa. Hogy nem mindig édes ez a világ? Az egyéni eseteket, ha még olyan sok is, ki kell kapcsolni, csak a fogalomról, magáról a házasság intézményéről és szokásáról beszélhetünk. Hogy vannak rossz házasságok, elhibázott egybekelések, nem kétséges, ez azonban nem jelenti, hogy maga a házasság olyan folyó volna, melyben a csikó okvetlen vízbe-fut. Csak bátorságot kell neki adni az úszáshoz. Nem *bátorítást*, hanem bátorságot. Ez két külön valami. A bátorságnak belülről kell fakadnia, a *bátorítás* ezt azonban kevésbé váltja ki. A *bátorítás* csak *rábeszélés*, aminek lehet ugyan sikere, de jaj azoknak, akik a *rábeszélés* művészei voltak, ha véletlenül nem sikerül az ilyen házasság. A bátorságot nem *rábeszéléssel* öntheti a leány a fiú felé, hanem valami más eszközökkel, más úton: alig hallható szavakkal, alig látható mozdulatokkal, alig leírható fegyverekkel, melyek a lélek néma húrjain játszanak.

Milyenek ezek a fegyverek? A nők erre azt válaszolhatnák: bízzuk ezt reájuk, ők jobban tudják. Sietek kijelenteni, hogy egyáltalán nem tudják, vagy csak nagyon kevesen tudják. Tény, hogy a nőnek van egy jól kipróbált fegyvere: a nőieség, melynek varázsa pótolhatatlan. Nem szabad azonban elfeledni, hogy a viszonyok változtak. Társadalmi szokások, divat, civilizáció s minden más téren. Ha valaki erre azt mondja, hogy a viszonyok változásával megváltoztak maguk

a nők is s fegyverzetük tárházában sorolták mindazokat a külsőségeket, melyeket a civilizáció adhat számukra, igaz van. De itt a nagy hiba, itt a nagy tévedés. Ez pedig abból áll, hogy a civilizáció magát a nőt, a nő nőieséget szorította háttérbe s ezzel megnyirbálta legfőbb hatóeszközét, azt az egyszerű, közvetlen, természetes, gyermeked báját, mely egyedül érték a férfi szemében, mely után minden ifjú epedve vágyik, melyről epedve álmodik. A nőn előtérbe kerülő külső máz: divat, kozmetika, bizonyos fokú lengeség az öltözködésben, tudatos kihangsúlyozása, hogy úgy mondjuk: tudatos feltalálása női mivoltának: a férfi szemében nem vonzó, nem döntően vonzó erők ahhoz, hogy lenyűgözzen vágyódjék egy ilyen nővel házasságra lépni. A civilizációs nő: gyönyörű. Finom, kedves, illatos, pajzán, okos, ravasz, jól rönizik, jól cigarettázik, igen élesek a karmai és pirosak és sejtlemesek a pillantásai, sokatigérik, ígezők, de nem egy férjfelölt számára, hanem csak minden férfi számára. A civilizációs nő annyi bököt kap, hogy auton hordhatja haza, annyi táncpartnert, sétapartnert, annyi udvarlót, hogy kiközveheti velük az utcáját, de — ha történetesen nincs az ilyen leány civilizációs mivolta mögött egy kis „aprópenz”, de lehetőleg annál is több: komoly kért nemigen kap.

Az tehát, hogy egy leány lépést tart a korrall, sajnos, nem túlságosan előnyös a férjhezmenés szempontjából.

Mert: miért nősül egy fiatallembert? Pénzért? Igen. Egzisztenciáért? Ez is: igen. De — hála Istennek — többen vannak olyanok, akiknek meglik a lelkük egy csodálatos, édes kábulattal, szerelme, s vágyódnak arra, hogy a leánykát, akit megszerettek, feleségül vegyék, magukévá tegyék, boldogítsák, egyesüljenek. Tehát: nem a divatot, nem a rómit, nem a cigarettát, nem a kozmetikát, nem a fennhéjázó civilizációt akarják feleségül venni, hanem a nőt. Hogy mindezen körítésben, amit elmondottunk, benne van a nő is? Igen, igaz, benne van, de csak mint „sis”. És miután ezek a körítések rendszerint költségesek, fejtörést, gondot okozó, aggályos szenvedélyek, a nőülésre gondoló ifjura riasztólag hatnak. Nem akarjuk azt mondani, hogy mindazokat a külsőségeket, melyeket a civilizáció hozott, hagyja el a nő, szót sincs róla. A baj az, hogy a legtöbb nőnél ezek a dolgok annyira hangsúlyozottak, annyira kérdőkö, tudatosak, hogy elhomályosítják valódi báját, gyermekded nőieségét.

Mi az a hangsúlyozás? Az, ahogyan egy ilyen hangsúlyozó leány viselkedik udvarlójával szemben, miután alaposan kifejtette, vagy kiszépitette magát s abban a pillanatban azt hiszi, hogy ő most nagyon szép, sőt csodálatosan szép. Téved. Nem ő a legszebb így sem, soha. Mindig vannak, akik szebbek nála s ha ő ezt nem is látja, legyen nyugodt, a férfi, az udvarló meglátja. Észreveszi a szebbet, soha annyira nem lesz vak, szerelmes. Hogy ennek dacára is őt és nem a szebbet szereti? Ez természetes. Mert nem mindig a szépet szeretik, más tulajdonságokat is. Ne bizza el tehát magát egy leány sem s ne viselkedjék úgy, mint aki a világot is meghódíthatná, ha akarná, mert nem biztos, hogy azt az egyetlen fiút is képes lesz meghódítani.

Vonjuk le a hasznos konzekvenciákat. Melyek ezek? Szerénység a civilizációval szemben. Tessék öltözködni, de soha ne hinni, hogy az a ruha úgy áll, hogy most mindenki belénk szeret. Tessék elhinni: felesannyi sem. A bök még nem szerelem, a csók sem szerelem. De jók, bók, az igen. De férj, az kevésbé. Egy szép leányt a szerénység eszményi széppé tesz s ez már nagyon nagy valami. Legyen csinos, legyen tiszta, ápolat, lényében kissé rártartós, önbecsüljön, de ne legyen kirakat. És udvaroljon egy kissé. Hogy an udvaroljon egy leány? Semmi esetre sem úgy, hogy szerenádót adjon a fiúnak. Ne is térdeljen elé, szerelmet vallani. Dehogy! Csak arra ügyeljen, hogy soha olyant ne tegyen, ami a férfi önimádatát súrolná. Egy szerelmes ifjú olyannak akar látszani a leány szemében, mint „félisten”. Teljes és tökéletes. Ő a kezdet és a vég s minden, ami e két fogalom között egyáltalán valaki lehet. Tessék meghagyni „őfelségét” ebben a szerelmes hitében. Akkor lesz a leány az ideális eszmény, a megáldottat feleség angyali mása. Az is udvarlás, ha a leány sohasem akar okosabbnak látszani, mint a fiú. Ez elviselhetetlen. De ne legyen buta sem, mert az is elviselhetetlen. A butaságot legjobban azzal lehet palástolni, ha a leány dicséri a fiú jó mondásait, képességeit, kiválóságát, szellemességét, de úgy, hogy ki ne látsszék a szeg a zsekből. A dicséret legyen meggyőző. Legjobb betanulni néhány szép-hangzó frázist, jó hasonlatot, amilyenek már bizonyos okosságról tanuskodnak.

Udvaroljon a leány, igenis. Egyáltalán nem hal bele, ha búcsúzáskor kikiséri s ulána lengeti fehér keszkenőjét. Higgye el, akkora sőhajjal lép ki az ilyen fiú a kapun, hogyha az a sőhaj mőtor lehetne, a leányt a mennybe röptetné. Udvarlás, ha igazgatunk valamit a fiún: nyakendőjét, haját s közben úgy nézünk a szemébe, hogy a szemünk szinte felfalja. A szerelmes fiú mindig kutat, szaglászik, mércsigél, fontolgat: tehát mindent megfigyel. Úgy udvaroljon a leány, hogy ez a figyelem meleg sugarakat kapjon, biztatásokat a boldogságra: nézéssel, mosollyal, bámulás csönddel, szerény, naiv, gyermekded vonzalommal, vágygal.

Elhíhetik: nem nehéz. Csak azt nem szabad soha elfelejteni, hogy ő kell, hogy a mi kezünket megkérje és nem mi az övét. Tehát mindig aszerint viselkedjünk, hogy elriasztók ne legyünk. Olyan kis ákom-bákom játékszer, szerelmisszívó, fehér, naiv galambocskó, aki vel mindent lehet csinálni, hiszen a végén ugyis mindig az történik, amit az asszony akar. De legyünk előbb asszonyok. N. D.

Juj, de hideg!

Illyenkor védi bőrét a

NIVEA
 crème!

ÁBRÁNDKÉP

REGÉNY • Írta: Baróti Géza

(3. folytatás)

Aztán elrúgta magát a parttól és hangos esobbanással eltűnt a vízben. Ádám még látta villanó úszását a víz alatt és maga is becsúszott a tóba. A kicsiny tó úgy fogadta őket, mint egy hűvös dunyha, mintha a vidék barátságos ölelése sűrűsödött volna itt össze. Wasza a tulsó parton bukkant fel és nagyokat fújt, fröcskölte, mint egy bálna.

— Ez az igazi, barátom, — lihegte — mindig mondom Helénnek, de nem akarja elhinni. Csak mártogatja a lábát a legtehebb akkor fürdik, amikor senki sincsen itt. Egyszer úgy bevágom a vízbe, hogy napestig se jön ki!

Újra belefürta magát a vízbe és eltűnt. Ádám mellett ütötte fel megint a fejét és hápogott.

— Hanyattfeküdtem a víz alatt és onnan néztem kifelé, mint a halak. Az ember nagy, fényes karikat lát, amelyen behajolnak az ágak és az ég is, szinte lenyúlnak a víz alá. Meg akartam fogni azt a rigót az ágon, de nem sikerült.

Végigteküdtek a fűvön, gyöngyöktől villogó testtel, elégedetten szuszogva és figyelték a vizet, amelynek hullámai már elülték s a tükre töretlenül várta az új fürdőzőket.

Félóra múlva Wasza felugrott.

A lovak engedelmesen jöttek elő a sűrűből.

— A teremtsit, — kapkodta Wasza a ruháit — elfelejtettem, hogy a majorban kisborjút várnak. Siessünk! Odalennék, ha nekikülem születnék meg.

Hemperegve öltöztek, bizalmasan dögönyözték egymást, mintha évek óta járnának a tóra. Wasza futtában ugrott a nyeregbe és kivágatott az ösvényre. Lélegzetállító iramban szeltek át az erdőt és felkaptattak egy dombra, ahol végeszakadt az erdőnek.

Ádám elnémult a bámulattól.

Az erdők medencéjében, a napsütéses kristály öznében megpillantotta a Littowszky-várat!

*

Wasza esodálkozva állt meg, amint elhallgatott mögötte a vadesres ütemes dobogása. Ádám még ott állt az erdő szélén és bámult a völgybe, amelynek talaja alig hajlott valamit, csak a hirtelen megszakadt erdő okozta ezt a csalóka képet. Sikon álltak, de előtűnik lesüppedt a táj, mint egy cserépmázás, mely, zöld tál s a közepén parázsziñu ormokkal meredt fel a vár, olyan szeliden, mintha nem is ellenség ellen húzták volna fel a lőrésüket, a zömök mellvéd falát és a keményvonalú, úszkós tornyokat.

Maga a vár esodálatos volt, körülölvén a rejtelmes birtokkal és a holt mezőkkel, titokzosságában elárulta, hogy valaki tervszerűen szigetelte el a külső világtól. Rengeteg jó földet pazarolt el az, aki kiészelte ezt a védelmi övezetet, de azért tökéletes munkát végzett.

A vár fekete ormán zászló lengett.

Ádámnak eszébe jutott, hogy ezt a tündöklő szigetet a háború zivatara csapkodja.

— A front, — kérdezte halkán — a front messze van?

Wasza idegesen megrándult.

— Erről sohasem szabad beszélni nálad. Érted? Nincs háború! Érted?

Ádám nem értette.

Wasza türelmetlen lett.

— Na, gyerünk tovább! A borjú...

Kedvetlenül megpaskolta a lovát és elindult az udvar felé. A vadesres engedelmesen követte. Átszelték a rétet, amelyet alulról átvért a víz, aztán megszakadt a pázsit és a lovak lába alatt a szérűk ke-

mény földje kongott. Wasza egy istállóhoz lovagolt, amelynek ajtaján fájdalmas állati böges ömlött ki. Leszálltak az ajtó előtt. Fialat béresgyerek ugrott elő és átvette a lovakat.

— Elkezdődött, — mondta bizalmasan Waszának — mindjárt meglesz a borjú.

Wasza bólintott.

Az istálló mélyén szóltanul utat nyitottak nekik, akik az ellő tehén szállása körül ácsorogtak. A zsemlesziñu tehén a szalmán feküdt, nyögött és remegett, szemét forró pára futotta el és orrát elrejtette egy fiatal parasztlány kezei között. A lány a tehén fejénél ült a szalmán, simogatta az orrát és beszélt hozzá emberi nyelven, ahogy az anyákhoz szokás a görcsők eszelős pillanatában.

Wasza felmért mindent. A csöbröket és meleg rongyokat; a gulyás fekete arcát, amint szóltanul várakozott és keze a késén nyugodott.

— Jó, — mondta — vigyázzatok!

A kölyök elvezette a lovakat s ők gyalogosan indultak el a vár fele. A majorság élete halkán serpegett körülöttük, két asszony targoncán ebédet tolt az erdő felé.

— Ebédet visznek a katonáknak! Az ezredes megengedte, hogy levágják nekünk a zabot. Most ebédet kaprak!

Rend volt a Littowszky-birtokon. Minden a helyén és mindenki a dolga mellett. A kenyérsütő menyecske bevetette a tésztát, egy percig tündöve nézett a kemence forró barlangjába, aztán összekapkodta a kosarakat és elfutott a hosszú ház felé.

— Most felmegyünk az apámhoz, — mondta Wasza — már hallott rólad. És Helén is megérkezett. Az apámmal légy óvatos. Csak arra szabad felelni, amit ő kérdez. Nehogy a háborút említéd. És általában semmit, ami a birtokon kívül van. Ne félj azért, az apám nagyon kedves ember. Menjünk!

A vár körül virágok sűrűje nyílt. látzott, hogy senki se nyúl hozzájuk. A rózsák fákká értek és a vadpaszuly vörös füzerei tekeröztek a rózsatövek nyakára. Megperzelt szirmokkal feküdt a földön a szegfű, mint a gyom. A mellvéd tágas folyosójára értek, ahonnan hatalmas, napos erkély nyílt. A falból borsórt nyílt elő, árnyékában könnyű asztal, karosszékre, egy lábakon álló rajzasztal s mögötte nagykerekű, guruló szék. A rajzasztalt térdépek és tervek színes halma borította, csillogó tusztalák és festékes dobozok. A rajzok papírlapok és vázlatok. Az asztal mögött ült Littowszky Kasimir és egy megtámasztott látesővel a tájat kémlelte. Ügyet sem vetett rájuk.

Magas ember lehetett, mint a fia, de szikár és szögletes. Vállaiban és karjaiban nem volt meg Wasza erejének gömbölyűsége. Taplósziñu kabátot viselt, térdtől lefelé takaróba burkolózott. Vékony és éles arca volt, ives homloka fölött fehér haj villogott, a szélén pedig rózsaalakú sebhely, amely a csontot is átütötte.

Wasza megszólalt.

— Megjöttünk, apám! Elhoztam a barátomat!

Littowszky Kasimir letette a látesövet. Hunyorgó szemét is kinyitotta. arca nyílttá változott és nyájassá. szája megtelt a mosoly barátságos fényével.

— Isten hozott, fiam! A fiam barátja vagy, az én barátom is. Érezd jól magad. Könnyedén meghajolt ültében.

— A házam a tiéd! Most boesástatok meg, dolgom van!

Felvette a látesövet és tovább figyelte az erdő egy pontját. Ádám abba az irányba pislogott, de nem látott semmit. Csak Littowszky Kasimir vehetett észre valami jelet, mert bejegyzett a térdképe és külön feirt pár sort az írókönyv felső lapjára.

1 hét = 10 év!

Erről Ön is megavövödhet, Asszonyom, hogy egy új csodás kozmetikum, mely hosszú évek tudományos kutatásának az eredménye, 1 heti használat után 10 évvel fiatalítja meg tenjét! Ne felejtse el, Asszonyom, hogy a szem alatti ráncok, a száraz, petyhüdt arcbőr nem mindig az idő, hanem a helytelenül megválasztott kozmetikumok eredménye. Az idő múlik, az Ön szépségéről, fiatalágáról van szó! Ha már mindent kipróbált és nem lenne kellő eredménye, úgy vegye a fáradságot, Asszonyom és tegyen még egy kísérletet, mely az utolsó lesz, mert a külföldi bőrtápláló vitamin tartalmazó

Vital

krém arcbőrnek természetes tápanyagot juttat, ezáltal megszünteti az arcbőr szárazságát, mely az időbeli ráncok okozója, ruganyossá, üdévé varázsolja. Kérjen mindenképp VITAL krémet, Ön hálás lesz nekünk ezért a jótanácsért.

Tubus ára: P 7.70. Tégely: P 12.96

KAPHATÓ SZAKÜZLETEKBE

— Az országút vonalán ákácot kell ültetni, hogy sűrűbb legyen!

— Igenis, apám! — mondta Wlasza — ákácot fogok ültetni!

Littowszky Kasimir szüntelenül sürítette és erősítette a védelmet a birtoka körül. Ádám szorongva gondolt arra a percre, amikor az idő és a háború kérelhetetlenül betör a paradicsomba, amikor köröskörül tűz és dörgés szántja fel a békés eget, az erdőben katonák réjtöznék és a varázslat összeroppan. Wlasza megérintette a karját.

— Most meglátogatjuk Helént.

Szóltanul átmentek az erkélyen és befordultak a mellvéd keskeny sikátorába, ahol megszorult a levegő és csipett az öreg ágycuk pörkölt fémzagától. A bástya keskeny útja kiszélesedett és nagy, üvegezett ajtók nyíltek belébe, hűtőház zsalugáterrel fedve. Fölöttük újabb lőrés, kiugró toronyok szabdalták fel a falat.

Wlasza megállt az ajtó előtt és öklével megdöngötte a farácsot. Most újra az erdei lovaskölyök volt, fintorgott, amikor kinyitotta az ajtót és előre belépett. Ádám követte és megállt a küszöbön. Óriási szobában voltak, amelynek mennyezetét boltívek tartották. A hűtőrok agyagbarna tömbökként álltak a falak mellett a középső óriási, állatbőrös heverő. A heverőn aludt Littowszky Helén.

Ádámnak eléllt a lélekzete.

Az ajtó egy pillanatig nyitva maradt, azalatt fény lopakodott a homályos szobába és fürgé ujjakkal megmutogatta a hűtőrokat; aztán a szellő behajtotta az ajtószárnyat és hosszan figyelték Helént. Wlasza is megilletődött egy esőppet, amint a hűgát nézte, a pillantásában elismerés volt. A kandalló üregén hűvös, tapintó légáramlat tört be és végigtapogatta Helén testét, amint elnyújtózott az állatbőr lényes tüskéin, hosszú, aranylós lábszárait belefúrva a prémbe, amelyen szétfolyott vörhenyes haja. Két karja a feje alatt volt és a rövidujjas fehér ruhából elővillant a vállak rugalmas gömbje, amely Wlasza tartásához hasonlított, de puhább volt. nőiesebb. Fehér vászonruhát viselt az alvó Littowszky Helén, amely felcsúszott a térde fölé és megmutatta a sima térdet. A fehér ruha csipőjén megráncolódott és a keble alatt éles vonalban húzódott el.

A feje külön aludt és álmodott.

Érett ajkai nyitva voltak.

— Szép! — suttozta Wlasza és megadta a választ is. — A legszebb lány a világon. A hűgom.

Ugy mondta, mintha meg akarna erősíteni valakit.

— Szép! — sürgette Wlasza.

— Szép. — mondta Ádám. — de alszik. Ne zavarjuk!

Indulni akart. Mozdulatában menekülés volt. Még sohase látott alvó nőt, ilyen pózban. A látvány vonzotta, a haja tele lett veritékkel. Wlasza visszatartotta.

— Nem baj, hogy alszik. Felkeltem.

Megérintette Helén karját. Helén nem ébredt fel azonnal. Fintorgott, megnyújtotta a derekát és behúnyt szemmel ingatta a fejét. Aztán kinyitotta a szemét. Olyan szeme volt, akár az érett boróka. Kékesbe játszó fekete.

Szomjasan megnyalta a szája szélét.

— Ti vagytok? — kérdezte álmosan. — Megjött a barátod?

Meg se fordult fektében, csak végignézte Ádámot és elnevette magát.

— Betörök, miért nem kopogtok?

Wlasza felrántotta a heverőről.

— Elég volt az alvásból. Megjött a barátom, most már mindig velünk lesz, eső-kold meg.

Ádám megrettent.

Helén, így meztláb, sokkal kisebb volt, mint fektében. Összehúzódva állott előtűk szép volt szétbomlott hajával, mézszínű bőrrel. Ádám szeretett volna elmenni, de Helén odalépett hozzá és megcsókolta a szája sarkát. Érezte a duzzadt száj gyors tapadását és az áizszagú lehelletet.

— Gyerünk, — sürgette Wlasza — ne lopd a napot. Lovagolni megyünk! Kimegyünk Hardthoz az erdőszékháza. Kiásott egy hasaalja borzot. Megnézzük!

Helén gyorsan visszalépett és leült a heverőre.

— Nem megyek Hardthoz! Fűtülök a kis borzokra! Miért akarsz Hardthoz vinni?

— Bolond — legyintett Wlasza. — Májkor majdnem megbolondulsz a kis állatokért. Na, gyerünk!

— Nem megyek! Ádám, maga megy! — Kijavította: — Ádám, te méész!

Ádám hüppögött.

— Mehetek!

— Hát akkor menjetek, mert öltözni akarok. Na, mars...

Elfordult és keresni kezdett a ruhák közt.

Wlasza szó nélkül megfogta karját és kimentek. Az erkélyre lobogó örvényekben esett a déli napsütés, a fák éles levelekkel vitytak a hőség ellen. Csupa néma csatto-

gás és láthatatlan villogás volt a vár körül minden. Wlasza meghintázta magát a sarkain:

— Ilyen bolond! De azért gyönyörű lány. Lottka a nyomába sem léphet!

— Ki az?

— Parasztlány. Az előbb láttad az istállóban, aki a tehén fejét fogta és símogatta az orrát. Annyi idő, mint Helén. Egy napon születtek és tejtestvérek. De azért Helén különb. Hardt pedig az erdő, akihez a mult télen tájhoz akart menni. Nagy, szakállas, ügyes ember! Kimegyünk hozzá.

Kihajolt az erkélyről és fűttenett. A kölyök elővezette a lovakat. A mellvéd kiugrója mögött csigalépeső fűródott az udvar felé, azon robogtak le és nyeregbe szálltak.

— Hardthoz megyünk — kiáltott vissza Wlasza és vágatva nekiindult a déli napsütés alatt nyögő tájnak.

(Folytatjuk)

ARC ROUGE ÉS
AJAK ROUGE

VALERY

PARFUMS DE LUXE
VALERY
LUCIEN DELORME S. R. L.
BUDAPEST X.

SZÉPÍT
ÉS
FIATALÍT

Valery Crème pour le jour = nappali krém P 4.59
Valery Crème pour la nuit = Cold krém P. 4.59

Az arc-, kéz- és bőrápolás nem luxus, hanem mindennapi szükségletünk. A helyes arcápolás szépít, fiatalít, üdít! Valery nappali krém elsőrendű púder-alap! Készítményeink még békebeli minőségűek!

Valery Rouge gras = zsíros arcrouge öt divatszínben (Rouge changeant) P 4.59
Valery ajakrouge különböző divatszínben P 8.06
Valery ajakrouge betét P 6.05

Valery ajakrouge a legkiválóbb nyersanyagokból készült különböző divatszínben; tapadásánál és tartósságánál fogva a jólápoltság fontos kelte!

Valery púder 1/2 doboz darabonként P 8.04
Valery púder 1/2 doboz darabonként P 5.05
Valery púder finomságban és illatban felülmulthatatlan, könnyen felrakható és jól tapad!

A HIRADÓS HÖLGYEK DICSEÉRETE

Budapest, június hó.

A honvédség keretében működő híradó-leányok toborzása, — a finn lották mintájára — két esztendővel ezelőtt, 1942-ben kezdődött meg. Már az első felhívásra tömegesen jelentkeztek lelkes magyar leányaink az ország minden részéből és nagy örömmel álltak munkába. A számukra rendezett kiképző tanfolyamokon páratlan szorgalommal tanultak és — kevés kivételtől eltekintve — elsőrendű munkaerők váltak belőlük.

A honvédségi híradócsoporthoz jelentkező önkéntes női munkaerőktől legalább négy középiskolai végzettséget kívánunk meg, azonkívül nagy előnynek tekintik, ha valaki gépirni is tud, mert a géptáviró kezelésénél ez igen fontos.

A női önkéntes honvédelmi munkaszervezet híradócsoportjának vezetőjét kerestük fel, hogy részletes tájékoztatást kérjünk a magyar híradó női munkájáról. Legelőször is aziránt érdeklődünk, hogy elegendő számú híradónővel rendelkezik-e már a honvédség?

A női híradók ügyeit intéző alezredes hangoztatta, hogy még mindig újabb jelentkezőkre van szükség. A jelentkezőket állandóan rostálják és ennél a rostálásnál nemcsak a munkateljesítmény szempontjait veszik figyelembe, hanem az egyéni magatartást is.

— Nagy felelősség hárul reánk a szülőikkel szemben is, amikor leányaink munkáját igénybe vesszük s mi teljes tudatában vagyunk ennek a felelősségnek, — állapítja meg az alezredes vezető. — Éppen ezért nemcsak a híradócsoporthoz kell képeztünk ki vezetőket, hanem amennyiben ezek a fiatal nők más városban vagy községben teljesítenek szolgálatot, mindenütt egy-egy ügynevezett „anyahelyettes” veszi őket gondjaiba. Ezt a szerepet

főképp tisztai asszonyok vállalják s végzik nagy szeretettel és körültekintéssel. — Általában az az elv, hogy a híradó nőket lakhelyükön foglalkoztassuk s ne szakítsuk ki őket a családból. Más városba vagy községbe csak azokat küldjük, akik erre önként vállalkoznak. Amennyiben a híradó nők otthonuktól távol dolgoznak, arra törekszünk, hogy közös otthon nyujtsunk nekik. *Nagyon fontosnak tartjuk az egyenruha bevezetését is, mert ez is lényegesen hozzájárul az összhang megteremtéséhez. Addig is, amíg az egyenruha elkészül, munkaköpenyekkel láttuk el a híradó nőket.*

— Hogy van megelégedve alezredes úr a híradó női munkateljesítményével?

— Csak a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozhatom róluk. De minden szép szóval szebben beszélnék a tények, amelyek megmutatták a közelmúltban is, hogy

a legsúlyosabb percekben hogyan állják meg helyükét a magyar híradónők. Zodoma Gézáne és Mátys Valéria híradónők — amint arról már megemlékeztek az újságok — a ferencvárosi pályaudvar bombázása alkalmával valósággal hősiesség magatartásról tettek tanuságot. Amikor az óvóhelyük bombatalálatot kapott és a romok közül csak órák múlva húzták őket ki, az átélte izgalmak után nemhogy pihenésre gondoltak volna, hanem azonnal további szolgálattételre jelentkeztek és mintha mi sem történt volna, folytatták munkájukat. Büszkék lehetünk rájuk, mert megmutatták, hogy milyen az igazi magyar nő!

Az egyik budapesti női híradócsoporthoz vezetőjével megtekintjük a földalatti munkahelyiségeket, amelyek 75 százalékban bombabiztosak. A fénnyárban üszó óvóhelyen lázasütemű munka folyik. A híradónők elsőrendűen kezelik a telefonközpontot és a géptávirót. Ujjuk villámgyorsan futamozzák végig a Siemensgépek billentyűit. Nehéz és felelősségteljes munka, mert a figyelemnek pillanatig sem szabad kihagynia, hiszen ugyanolyan szigorúan bírásokodnak fölöttük a hanyagsáért és mulasztásokért, mind a honvédség tagjai fölött.

A bájos ifjú menyasszonyt, aki most várja haza vőlegényét a harcteréről, mint a legkiválóbb munkaerők egyikét mutatja a parancsnok.

A földalatti munkahelyükön hat-hat órát dolgoznak a híradónők nappal és éjszaka, megszakítás nélkül, váltott csoportokban.

Annak ellenére, hogy kételemeletnyi mélyen vannak a munkatermek, a levegő mégis elég jó, mert nagyszerű szellőztető készülékekkel látták el az óvóhelyeket.

Öröm elbeszélgetni ezekkel a kedves, lelkes magyar nőkkel, akik az idők szavát megértve, legjobb tudásuk és lelkiismeretük szerint végzik felbecsülhetetlen értékű munkájukat, amellyel honvédségünk győzelmét segítik elő. Az alig húszéves fiatalasszony férje nemrég került haza a frontról bokalövéllel és felesége most kétszeres igyekezettel dolgozik, mert meg kell hálálni az Uristennek, hogy élve juttatta haza az urát, leendő gyermekeinek édesapját.

Az Eskü-út 6. számú palota harmadik emeleti termében napról-napra jelentkeznek a hazájukat szerető és féltő magyar nők önkéntes honvédelmi munkára. Minden társadalmi réteg magyar nője képviselve van itt, a magasrangú katonatiszt tizenöt éves leánya mellett ott van a gyárimunkás és iparos leánya, az iskolából alig kikerült diákleányok, hogy kéz a kézben, egy útemre dobbanó szívvel méltóan álljanak helyt azokért, akik odakint, a harc mezéjén a legnagyobb áldozatot hozzák értünk!

GAAL OLGA

EGY HAJTÁSRA

értékes tápanyagot

vesz magához egy csésze Ovomaltine-val. Világhírű egyetemi intézetekben végzett kísérletek igazolják, hogy

1. az Ovomaltine a szív működést előnyösen befolyásolja,

2. az Ovomaltine hatása alatt fokozott munkateljesítményekre sem csökken a szervezet erőtartáléka.

E kísérleti eredmények azt mutatják, hogy az Ovomaltine az izomerő csorbítatlan fenntartásához és a szív működés zavartalan folytonosságához segít, ami pedig egészségesekre és betegekre nézve egyaránt elsőrangú fontosságú.

Igyunk reggelire, uzsonnára 1—2 csésze jóízű Ovomaltine-t, amely friss tej, tojás, kakaó és malátából készül és tapasztalni fogja áldásos hatását.

OVOMALTINE HATÁS
CSAK OVOMALTINE-TŐL KAPHATÓ!

Dr. Szacsay Ferenc és Ravasz Éva esküvője

IF VÁRBAN rabbenyéren című cikkünket, Kotzig Károly izgalmas vallomását, következé: július 1-i számunkban folytatjuk.

A KORMÁNYZÓ ÚR a külügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök előterjesztésére dr. nagysötéti Hoffmann Sándor I. osztályú követségi tanácsosnak a rendkívüli követi és meghatalmazott miniszteri címet és jellegű adományozta és őt a berlini m. kir. követség vezetésével követi minőségben megbizta.

RYTI FINN ALLAM-ELNÖK Csataj Lajos honvédelmi miniszternek a finn Oroszlán-rend nagykeresztjét a kardokkal adományozta. Vuorimaa Arne, Finnország budapesti követe, a

kitüntetéset szűk baráti ünnepség keretében adta át Csataj Lajos honvédelmi miniszternek, aki a személyén keresztül a m. kir. honvédséget ért megillettetésért a honvédség nevében köszönetet mondott.

JÓKAI SZÓLÓHAZANAK helyén, Komáromban, kétemeletes Jókaiházat építenek. Itt helyezik el a Jókai-múzeum műtárgyait. Lesz Jókai-szoba s ide kerül az enklíva a városi könyvtár és a városi levéltár is.

RAJNISS FERENC országgyűlési képviselő, főszervező, aki mint emlékeztetés, a Budapestet ért első légi terrortámadás alkalmából 20.000 pengő adományozott a bombakárosultak javára, most a vidéki városainkat ért támadások alkalmából újabb 50.000 pengőt ajánlott fel a károsultak megsegítésére.

DR. BOTH ISTVANNÉ sz. dr. Benedek Róza múzeumi igazgatóként nyugalmabonulása alkalmából a Kormányzó Úr a közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a magyar nemzeti múzeumi igazgatói címet adományozta.

A KOLOZSVÁRI NEMZETI SZÍNHÁZ Krúdy Gyula és Kenessey Jenő »Arany meg az asszony« című egyfelvonásos operáját mutatja be.

APACZAI CSERE JÁNOSNAL, ezzel a lángoló lelkű, kultúrzsomjas székegy magyar íróval, bölcselővel és pedagógussal szemben a magyar tudomány régi adósságát rója le, amikor a közeljövőben három kötetben megjelenteti összes műveit.

BABAY JÓZSEF, aki jelenleg mint haditudósító járja az arcvonalát, befejezte »Harangzó« című daljátékát, amelyet Pánczél Lajos társaságában írt. A vígjáték kísérőzenéjét Buday Dénes szerezte.

A MÓCSARNOKBAN most megnyit nagy sikerű nemzeti képzőművészeti kiállításon régi ismerősei és tisztelői örömmel találkoztak ismét a Berlinből hazatért Jánosa Lajos képeivel. A kitűnő, fiatal művész, aki számos reprezentatív kiállításon hódított közönséget magyar képeinek, most hazatérve, odakint készült német tárgyú kompozícióit állította ki. Egyik markáns darabja, a »Német kovácsok«, erőteljes kompozíció s a háború alatt, odahaza folyó munkát jelképezi. A másik képének a címe: »Menekülő, ugyancsak erős kontrasztokkal rögzít korunk új népvándorlásának hatalmas, fájdalommal teli dinamikáját.

FINNSZÁGBAN az új színházi idényre is több magyar író művét költötték le. A turkui finn színház Bókay János »Hazudj nekem« című darabját mutatja be. A helsinki városi színház jussal hozza »Álteregő« című színijátékát. Előadóják Madách »Ember tragédiáját« is. A helsinki Nemzeti Színház az idényezés után vidéki és arcvonalokút-ára indul, amelyen Vasváry János »Ártatlan vagyok« című darabját adják elő.

A NEMZETI SZÍNHÁZ TAGJAI minden hónapban jelentős összeggel támogatják a bombakárosultakat. A vezető színeszek gázsijuk három százalékát, a kisebb fizetésű tagok, továbbá a tisztviselők és a műszaki munkások pedig fizetésük két százalékát minden hónapban oda-

adják a légitámadások károsultjainak. Ez az összeg körülbelül havi háromezer pengőt tesz ki s a tagok ezt mindaddig fizetik, amíg a háború véget nem ér.

TOKAJI GYÖRGY »Aki felesleges című drámáját, amelyik a Vigszínházban jubileumot ért, a Stockholmban működő nagy nemzetközi színházi ügynökség megvásárolta és Svédországban is bemutatásra fog kerülni a fiatal magyar író darabja.

MÓRICZ ZSIGMOND halálának második évfordulójára megjelenik »Móricz Zsigmond ébresztése« című nagyszabású munka, melyet az író barátai és tisztelői írnak.

»MI, SÁROSIK...« a címe annak az érdekes könyvnek, amelyik közel jövőben fog megjelenni, amelyik nem a sárosmegeyeiekről szól, hanem a népszerű Sárosi Gyurka doktortól és Sárosi III. Béjáról. Ők mondják el a könyvben futballélményeiket.

HIMEN-HÍREK. Vitéz Benkő Gyula, a Vigszínház tagja, eljegyezte Molnár Katalint. — Goldbecher Jolánt eljegyezte Demjén Lajos, Kisújszállás. — Venczel Juliska, Kevermes és P. Mag János s. jegyző, Dombegyháza, házasságot kötött. — Bátorkezi Valéria és Papp Rezső örök hűségét esküdtött Vácott — Kátana Anna Mária és ifj. Erdész Rezső Soroksáron házasságot kötöttek.

Schwalm György főmérnök és neje Szabó G. Terézia június 7-én ünnepelték boldog családi körben házasságuk 25. évfordulóját, Székesfehérvárott.

ÚJ KISMAGYAROK. Ifj. Kovács László magántisztviselő és neje Békésy Annának, Budapest, Lacika és Andráskó nevű kislányok születtek. Az ifjú anyának, apának és nagyszülőknek, Kovács László, a Magyar Nők Lapja tisztviselője és nejeinek szívből jövő szerencse kívánatainkat küldjük. — Tglódi István MAV tiszt és felesége Edelenyi Anikónak, Pálmónostor, Istvánka András és Pál kislányok születtek. — Módos Gyula és neje Sátorai Ilonának, Kláber-telep, kislányuk születtek. — Gosztonyi János és neje Baranyay Matildnak, Paks, Zoolt kislányuk születtek. — Sepsy Ödön állampénztári tisztviselőnek és nejeinek, Bencez Erzsébetnek, Margittán, Istvánka nevű kislányuk születtek.

»NEMESSÉGI GAZDASÁG.« Simon Károly balatonfüredi m. kir. postamester, valamint Tápay Erzsébettel kötött házasságából származó gyermekei: Simon Károly Antal és Simon Elemer Előd régi magyar nemességüket igazolta a

belügyminisztérium 553.208/1942. II. a számú rendeletével.

IN MEMORIAM. Haranghy Margit 22 éves korában, hosszas betegség után Beszenyóteleken elhunyt.

Dr. Mihailich Győzőné, műgyemeli tanár neje, a finn Fehérrózsarendel tüntetett ki

Benczur László ev. vallásánar neje és Lacika fiacskája

Teit Borsika

Mezőfi Ferenc és neje Varga Mária

Korompay Viola költőné és a lap tisztviselői a könyvnapon

Vértes Lajos, a Vigszínház művésze és Nagy Médá, lapunk munkatársa, könyvsátrunk előtt

Juj, de hideg!

Ilyenkor védi bőrét a

NIVEA

crème!

HÁZTARTÁS

SÓSKALEVES. ¼ kiló sóskát csepp zsírban megpárolunk. Ha puha, szőrszítán átnyomjuk, 3 deka zsírból rántást készítünk, belétezzük a sóskát és 1 liter forró vízzel felöntjük. Keveset forni hagyjuk. 1 kanál lisztet 1 deci tejfelben elhabarunk és hozzáöntjük a leveshez, 2 percig azzal is forrjon.

TÖLTÖTT TÖK. Lehetőleg apró tököt vegyünk. A tököt meghámozzuk, 2 végét levágjuk, kanállal a belsejét kivágjuk. Tölteléket, vagdalt pecsenyét készítünk, ezzel megtöltjük a tököt. 1 fej vöröshagymát kevés zsírban sárgára sütünk, kevés paprikát adunk hozzá, beleöntünk 2-3 deci tejfelt, amelybe 1 kanál lisztet elkeverünk. A tököt leöntjük vele. Sütőbe tesszük és lefödve 1½ óráig pároljuk. Tálaláskor kevés vajban morzsát piritunk és leöntjük vele a tököt. Abban az edényben tálaljuk, amiben sült.

HALPÖRKÖLT. A pontyot tisztítás után keskeny darabokra vágjuk, 1 nagy fej hagymát apróra vágva zsírban üvegesre sütünk, 1 kávéskanál édespaprikát adunk hozzá. Egy deci vizet öntünk bele és a halszeleteket belerakjuk. Megsózunk, 1 gerezd fokhagymát

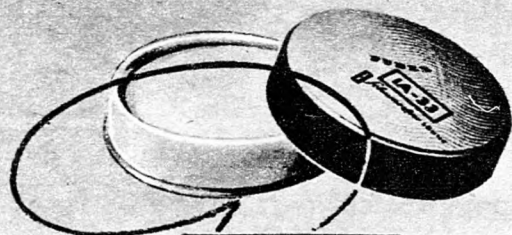
teszünk hozzá. Letakarva fél-óráig pároljuk.

PIRITOTT ÚJ BURGONYA. A burgonya vékony héját lekaparjuk és sósvízben puhára főzzük. Forró zsírba öntjük, többször forgassuk meg benne és süssük szép pirosra.

BURGONYÁVAL KEVERT TÜRÖSDERELYE. Gyúrttésztát készítünk. A tésztát tenyérynél nagyságú kockákra vágjuk és megtöltjük a következő töltelékkel: 20 deka átörtött túrót, 20 deka főtt és átörtött burgonyát, 1 egész tojást, kevés söt keverünk hozzá. A kockalapokat ha megtöltöttük, háromszögletűre hajtjuk össze és kézzel lenyomkodjuk, hogy szét ne nyíljanak. A derelyét sósvízben kifőzzük és zsírozott tálba tesszük. Minden réteget kevés tejfelrel és zsírral meglocsolunk, a tetejére pirított morzsát hintünk és a sütőben forrósítjuk.

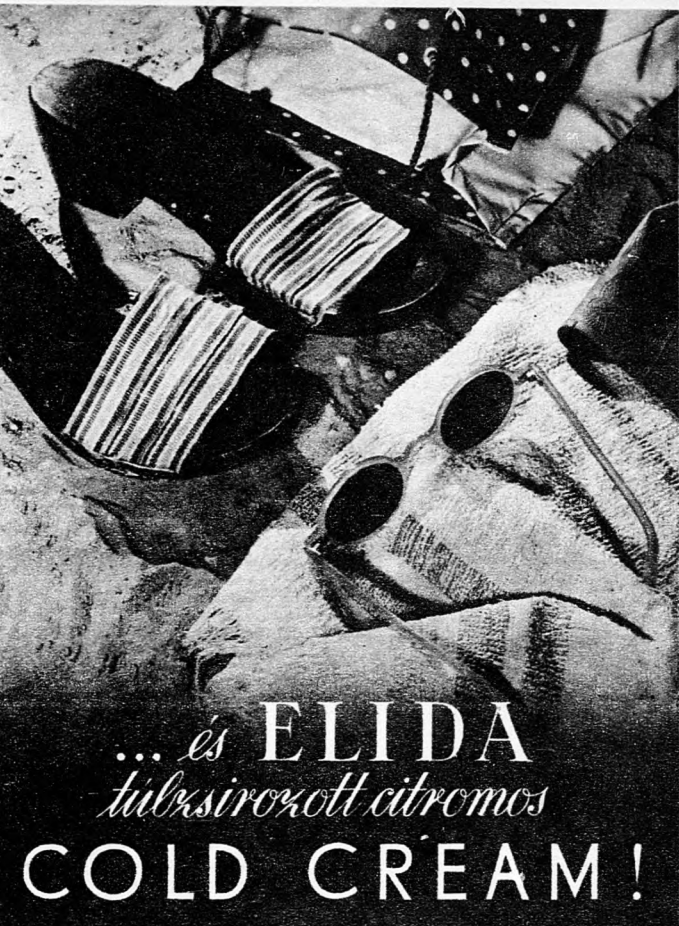
SZALVETAS MAKOSTEKERCS. Burgonyatésztát készítünk. Kinyújtjuk, mákkal megtöltjük, amelyet előbb vízzel és cukorral felfőztünk. Majd behengergetjük, tiszta konyharuhába tesszük, két végét csomóra kötjük és forró vízben ½ óráig főzzük. Legjobb, ha a csomóra kötött konyharuhán egy főzőkanalat átdugunk és a fazékon keresztbe fektetjük. Ha a tészta megfőtt, tálra tesszük és pirított morzsával leöntjük.

**J-F-SCHWARZLOSE FIAI
BUDAPEST**

IA-33

Handwritten signature: Mader

TEJFELES CSIRKE. Szép kifejtett csirkét veszünk. Megtisztítjuk, feldaraboljuk, besózzuk, zsíron puhára pároljuk, mindig kevés vizet öntünk alá. 1 evőkanál liszttel, 1 kávéskanál mustárral és 2 deci tejfelrel habarékot készítünk, a húsról öntjük, megkeverjük és ha felforr, tálaljuk.

BEFŐZÉS

EPERDZSEM CUKOR NELKÜL. A friss, hibátlan epert szitára tesszük és így lemosuk. Hibátlan lábosban egyszer felforraljuk. Kavarni nem szabad, hogy össze ne törjön. Száraz és tiszta előmelegített üvegekbe rakjuk, lekötjük és a forrástól számítva 50 percig gőzöljük. A gőzben hagyjuk kihűlni. Másnap és harmadnap újra gőzöljük ½ óráig. Az üvegeket ne töltsük tele, legalább 2 ujjnyi helyet hagyjunk üresen.

CUKORNELKÜLI BEFŐZÉS. A megtisztított gyümölcsöt üvegekbe rakjuk, légmentesen lezárjuk, 20 percig gőzöljük. A gőzölést ismétljük másnap és harmadnap is. Akármilyen gyümölcsöt eltehetünk így télre.

MIT FŐZZEK

JÚNIUS 21-30-IG

21. SZERDA. Ebéd: spárgaleves, sóskafőzelék, bundáskenyér. **Vacsora:** paradicsomos makaróni, gyümölcs.

22. CSÜTÖRTÖK. Ebéd: burgonyaleves, salátafőzelék, tükörtűjás. **Vacsora:** burgonyagombóc egresmártással.

23. PÉNTEK. Ebéd: halikraleves, túróscusza. **Vacsora:** gombáshal, tarhonyakörítés, fejessaláta.

24. SZOMBAT. Ebéd: gulyásleves, költ kifli. **Vacsora:** liptói, retek, gyümölcs.

25. VASARNAP. Ebéd: gombaleves, zöldborsóbecsinált, rétes. **Vacsora:** füstöltűhs tornával, liptói, retek.

26. HÉTFŐ. Ebéd: kalarábéleves, nyúlpörkölt galuskával. **Vacsora:** gombával rakott burgonya fejessaláta.

27. KEDD. Ebéd: sóskaleves, lekvárosderelye. **Vacsora:** galambecsinált, apró zsemlyegombóccal.

28. SZERDA. Ebéd: paradicsomleves, töltike. **Vacsora:** újbungonya sültve, salátával.

29. CSÜTÖRTÖK. Ebéd: húsléves, főttűhs, egresmártás, burgonyakörítés, cseresznyéslepény. **Vacsora:** joghurt, liptói, retek, gyümölcs.

30. PÉNTEK. Ebéd: zöldborsóleves, cseresznyégombóc. **Vacsora:** kirántott ponty, burgonyasaláta.

Az okos fakanál

— Jaj! Jaj! — jajgatott az evőkánál.
 — Mi baj? — kérdezte a merőkánál.
 Az evőkánál elpanaszolta, hogy Lacika újra nem ette meg a főzeléket.
 Lacika válogat és csak akkor eszik, ha a mamája mesél neki az ebédnél.
 — Nagy baj! — koppantott az asztalra a fakanál.
 Ő tudta, milyen finomak a főzelékek, hiszen ő kavarta hozzájuk a rántást meg a habarást.
 A kávésbögre csodálkozott ezeken a beszélkedeken.
 Nahát! Látjátok, engem szeret Lacika! — dusekedett botlóban.
 — Anám, mert beledőltem a kávéba és a kávé édes. Lacika csak az édeset szereti — mondta a fakanál.
 A főzeléket felszilllantotta aranyos szélét.
 — Ízmad van! Lacika az édeséget szereli. Lám, most is megette a sok süteményt.
 — Főzelék helyett — méltatlankodott az evőkánál.
 Hát ez mégsem járja... — zsörtölődött a főzelékes lábás.
 Sápadt és sovány lesz a gyerek, ha csak nyúlánságon él...
 — Az édesség hízlal! — zörgette meg kockacukrait a cukortartó.
 — Igaz, de csak úgy, ha mindent eszik a gyerek — csapta a fejére a fődöt a levesesfazék.
 A poharak ijedten táncoltak.
 — Mi lesz itt? Forradalom?
 — Majd megtanítom én Lacikát! Leszoktatom a válogatásról... — lenvegőfőzt a fakanál.
 — Mikor lesz az első lecke? — kíváncsiskodtak a poharak.
 — Ma éjjel! — koppantott erőlyesen a fakanál.
 — Tik-tak! Tik-tak! Tik-tak! — ismételte az óra fáradhatatlanul.
 Az ablakok elfekedtek. Este lett.
 — Á-á-á! — ásitott egy hosszút Lacika.
 — Gyere hozzám! Puhá és meleg vagyok! — csalogatta az ágyacskája.
 Lacika nem kérte magát, egy-kettőre levetkőzött és belebújt az ágyba.
 A paplan alatt tényleg jó meleg volt és az álom meseszóval ragasztotta le szempilláit.
 — Kip-kop! Kip-kop! — hangzott a sötétben.
 Felriadt Lacika a pici lépésekre. De olyan fáradt volt, szó nem jött ki a torkán.
 — Kip-kop fakanál.
 ricsós ágyban Laci hál! — énekeltek a poharak csendő hangon.
 A kanalak indulót doboltak a tányérok oldalán, a lábaskok és fazekak csipőre tett kézzel gurultak be, a kések harcisan villogtatták élüket.
 Lacika kinyitotta a szemét, meglátta a furcsa társaságot és úgy érezte, egy nagy kő van a gyomrában...
 A fakanál pedig villámgyorsan basára ugrott és egy szapora csárdást táncolt rajta.

— Jaj! — nyögött fel Lacika ijedten. — Fajom szédül, gyomrom fáj. Ne kínozz már, fakanál!
 De az edények csak nevétek Lacit és így énekeltek.
 — Így jár, aki szereti az édességet, de megveti a tápláló főzeléket!
 Lacika eltátotta a száját az éneklő edények és táncoló kanalak láttán.
 Ebben a pillanatban a süteményes tából óriási sütemények repültek be Lacika szobájába. Torkig tömték édességgel.

— Menjete! Hagyjatok! — tiltakozott Lacika.
 De amint kinyitotta a száját, újabb sütemények sétáltak le a torkán.
 Akkorábra női a hasa, mint egy léggömb.
 Érezte, hogy a levegőbe emelkedik a hasán táncoló fakanálal.
 Egyre magasabbra szálltak és elértek a kalarábéhegy tetejére.
 Amint a hegyre ért Laci, megrohanták a főzelékes lábaskok, lödítettek rajta egy nagyot és feneketlen rántástóba zuhant.
 — Bumm! — hallotta anyuka is a nagy zuhanást.
 — Brühü! — bömbölt Laci, mert az ágy lábába verte a fejét és akkora daganat nőtt rajta, mint egy dió.
 — Mi történt? — segítette talpra anyuka a fiát.
 — Megbűntetett a fakanál, mert nem ettem meg a főzeléket! — tapogatta Lacika a friss diót a fején.
 Anyuka nevetni szeretett volna, de komoly arccal mondta:
 — A fakanálnak volt igazsága, meg kell enni a főzeléket!

ZAGYVA MARIA

Örményi Istványa, Szorenyi Évaanak, a Nemzeti Színház művésznőjének kislánya

Vass László szerkesztő Matyika és Lacika kislánya

Benczur László év vállgatanár kislánya, Lacika

ISTEN KÖNNYE, MOSOLYGÁSA

Mikor a fát bántják,
 Tépdesik vadul,
 Mikor kis madárkát
 Ejtnek rabul:
 Odafönt az Égben
 Isten könnye hull.
 Ha a fát, virágot
 Meg-megsimogatják,
 Ha a kis madárkát
 Reggelivel várják:
 Az Istent az angyalkái
 Mosolyogni látják.

MÓRA LÁSZLÓ

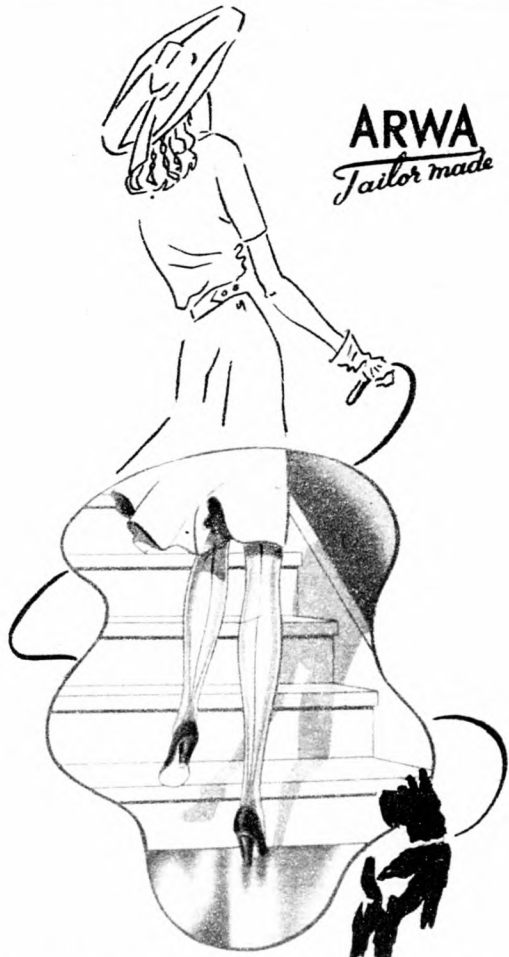
394. német nyelvlecke

A levelet, kispajtásom,
 A levélszekrénybe dobjad,
 Ennek nevét német nyelven
 Briefkasten-nak mondjad.

Der Briefkasten (olvass: der briefkastn) a levélszekrény.

GYERMEKPOSTA

Fekete Péterke Sajnos, neked van igazad és nem a pajtásodnak. Azért írjuk, hogy sajnos, mert sokkal jobb, helyesebb és igazabb volna, ha ebben a kérdésben a valóság másnak mutatkoznék. A repülőgéptámadások valóban súlyos megpróbáltatást okoznak a ti ártatlan lelketekben és semmivel sem lehet igazolni elkövetésüket. Bizunk azonban a jó Istenben, hogy az ártatlan áldozatok száma nem fog növekedni. — Kiss Margitka — Köszönjük kedves soraidat és hisszük, hogy a közeljövőben méltóképpen vívonzonni tudjuk kedvességedet. Anyukádat szívvel üdvözlöljük. — Kispajtásaink szívből üdvözöl mindannyitokat. Eta néni és Elek bácsi.

ARWA
Tailor made

A feszesen simuló, finom vonalú harisnya!

Kertkultura

SZERKESZTI: SZILÁGYI JÓZSEF
BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS KERTÉSZETI IGAZGATÓJA

KERTÉSZETI ÜZENETEK

F. A., Búdszentmihály. A közönséges, valódi levendula botanikus neve: Lavandula vera. Az ajakosvirágúak családjába tartozik, a Földközi-tenger vidékén honos, fel egészen Triesztig előfordul. Sok helyen termesztik, illóolaj tartalmát, Angliában, Franciaországban nagyban szokták leporolni, illatszerekészítéshez, piperecikkek gyártásánál használják. Megszáritott virágjait csomókba kötözve fehérnemű és ruhaszekrénybe helyezik a molykár ellen való védekezés céljából.

Virágjai ibolyáskekek, virágzási ideje június—július hónapokban van. A virágok hártványos murvak homaljból törnek elő. A levendula kitűnő mézelő növény. Ha méhesünk van, annak közelébe ültessük. Fejlődése sürül, szinte gyeper alkot, talajban nem válogatós, mégis inkább szereti a könnyebb, homokos, déli fekvésű lejtőket. Ha sovány a talaj, az istállótrágyát megháldja, de azért a nagyon trágyás talajt nem kedveli. Régebbi telepítések, idősebb levendulának adjunk jó minőségű trágyaföldet, kapáljuk be a talajába.

Szaporítása történhetik magvetéssel, ősszel vagy tavasszal tőszétárról, vagy nyáron, virágzás előtt szedett zölddugványról. A dugványokat homokos földdei töltött ládába dugványozzuk és langyos talpon, vagy kiültet melegágyban ablak alatt, zártan tartva meggyökeresztjük. A kész palántákat legelőszertűbb a következő tavasszal kiültetni az állandó helyükre, védve, hidegágyban teleltetjük. A magvetést palántanyerés céljából melegágyba eszközöljük március hónapban, de lehet később, április—májusban szabadágyba is vetni. 10—15 cm. sortávolságra. A palántákat a következő tavasszal, — lehet ősszel is, — 50x50 cm sor- és lőtávolságra, állandó helyre kiültetjük. Addig, míg a növények ki nem fejlődnek, tehát az első években, alacsonyabb növésű köztermetény (saláta, hónaposretek, gyenge lombosított kalarabé, stb.) is nevelhető köztük. Ajánlatos az ültetést inkább tavasszal végezni, különösen a hidegebb éghajlatú vidéken. Később, ha a tövek kiöregedése megindul, a hiányzó helyeket töltés után végzett szaporítással kipótoljuk.

Gondozása nem jár nagy fáradsággal, évenként egyszer-kétszer megkapáljuk a levendula-telepet és igyekszünk gyommentesen tartani. Nagy szárazság esetén megöntözzük, különben nem igényes. Osmán az erősebb hidegek iránt érzékeny, ezért ajánlatos falombbal vagy szalmás trágyával tére betakarni. Tavasszal idejében kilombozzuk a kerti olívával levágjuk a száraz és elfagyott részeket. Három évenként kell vízszanyesni és ilyenkor megtrágyazzuk, hogy erőteljesebb hajtásokat fejlesszen.

A levendula minden fajtája napot kedvelő növény, tehát teljes napra, vörösfényre ültessük.

Szikkakertbe igen értékes és díszes fajtája az alacsonyabb fejlődésű Lavandula vera v. compacta. Virágja sötétebb és körülbelül három héttel előbb nyílik a törzsfajtánál. Szokták úgy is, mint a rozsmaringot cserépben nevelni. Ebben az esetben napos, szellős ablakban fejlődik szépen, de nyár folyamára ajánlatos napfényre cseréptől a földre süllyesztési és gazdagon öntözni, mert könnyen meghervad.

Lapunkban nem közölhetünk magkereskedések címét, de bármely helyről szerzi be a szükséges virág- és zöldsemmagvakat, mindenütt ellenőrzött, jó minőségű, megbízható, fajtaazonos magvakat árulhatnak.

Sz. T.-né, Esztergom. Az almamoly (Carpocapsa pomonella) elleni védekezés ideje tavasszal van, amikor az almafa utolsó virágait is elhullatta. Az almamoly lepkéje ilyenkor szokta rárakni a levelekre és gyümölcsökre petéit, egy-egy lepke 200—300 db-ot. A kikelő hernyók megtápnak a fejlődő gyümölcs kelyhéét vagy az oldalát és behatolnak a belsejébe s ott 16—18 mm nagyságra fejlődnek. Ekkor kijáratot készítenek és fonalakon lebecsátják magukat a földre vagy a fa törzsére és ott behábozódnak. A kikelő többi lepke lesz a ezt még ugyanazon évben ismét petét rak, ez a szaporodás a nekik alkalmas vidéken három ízben is megtörténik. Védekezéssel ajánlatos a fa törzsét alaposan letisztogatni a kergéktől és később, a lepke megjelenésének idejében, tehát akkor, amikor a hernyók fellépésére számíthatunk, arzénartalmú védekezőszerrel permetezni. Erre a célra legjobban megfelel a kevert oldat, vagyis az egyszázalékos bordóoltó oldatához kevertünk száz liter oldatra számítva, egynegyed kilogramm Arzoldát. A hernyók behábozódása, tehát június végén, július elején hernyófogóvet alkalmazunk, amit szénből vagy szalmából font kötélből készítenek. Ezt a kötelet kéthetenként átvisszadjuk és kikénezzük. Kénezés után vissza lehet kötni a fára. A védekezést szeptember végéig folytatjuk.

Gyümölcsösben jó szolgálatot tesznek a méhek a virágok megtermékenyítésével, ezért igen célszerű méheszt tartani a gyümölcsösökben.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Piros rózsabimbó. A szív legtitzeletreméltóbb igénye előtt meghajlik minden ember. Az árvaságot nem csak a szüleit elvesztett gyermek érzi, hanem a felnőt is, ha elveszti élete társát, akinek a szeretete, gondoskodása megszépítette, gazdagabbá tette az életét. A reá való emlékezéssel őrsi legkedvesebb-jének emlékét, akihez a szeretet mellett a hála is eltephetetlen szákkal köti. De a legkedvesebb, legszeretettebb halottat sem lehet életre csókolni. A sirját díszítő virágok suttogják el az aivonak az élő szív panasza, de őszeroskadnia még önnök sem szabad alatta. Szeretni valakit, gondoskodni valakiről, élettartamot találni: a leglényesebb alkotórésze emberi voltunknak. Odaadni magát, érzését és munkáját a teremtés örök célja munkálására, nem önzés, hanem a lét, a valóság, az erő értéke. Bizakodva engedelmeskedjék az ismeretlen törvénynek, ami vezérli talán egy tragikus sorsú árva gyermek felé, aki egyik percéről a másikra vált anyátlanmá, apátlanmá. Megtalálja általa a vigaszt, a tiszta örömet s minden más kérdésre is a feleletet, aminek a megoldása nyugtalanítja. Erre az útra mutathatunk rá, erre a magartásra és cselekedetre, amely megváltoztató jelentőségű és örömteljesen döntő az életére. Urra teszi a szomorúság és bánat fölött. Élet költözök az őrésse vált otthonba, az őrésset örök szívébe, csak a karjait tárja ki egy szeretetre vágyó szív elé.

Erzsébet, Régi, kedve, ismerősként mosolygott, reánk meleg szavakon keresztül küldött szeretet. Köszönjük elismerését és fáradozását, hogy lapunkat másnak is ajánlotta előzetesen. Megnyugtattuk, hogy sebesült katonákat anélkül is megátogatják a kórházban, ha ismerősincs közöttük. A részvét és egyértelműség jövelik az ismeretleneknek ismeretlenül is. Tésztafélt, gyümölcsöt, cigarettát vihet, amit akár személyesen iszthat, akár átadja a felügyelő nővérnek. Örömet szerez vele és látogatását is szívesen fogadják a sebesült katonák. Ha feszélyezve érezné magát, valamelyik barátjának társaságában tehetné meg a tervbe vett sebesült katonák meglátogatását. Kíváncsiságot kielégíteni értelmét meghaladó kérdéseire is igyekezzék lehetőleg a valóságnak megfelelő választ adni és ne elégedjék meg mese-szerű megoldással. Amit a gyermek értelme még nem tud felfogni, azt is értelméhez közelálló hasonlattal magyarázza meg neki. Miután látásom keresztül érzékeli a dolgokat, a magyarázatot is tárgyakkal kell kötni, de semmissétre

N. 4711.

TOSCA PUDER

Egészen ujszerű puder

A "4711" Tosca puder számos olyan anyagokat tartalmaz, mely a bőrt ápolja és káros befolyásoktól óvja. Egyben szépség és bőr-ápolószer. 12 különböző színben. Minden arc- és bőrteljesítő a megfelelő természetes árnyalatot. Kiváló minőségű, jól tapad, kitűnően fed és a világhírű Tosca parfüm nemes és vonzó illatát árasztja.

"4711" TOSCA puder alá "TOSCA" krém!

Eredeti minőségben Budapestben készült!

Reggelire -
Ujzonnapra

SALVE
tápszer

Kicsinek -
nagyoknak!

Nem akarok megöszülni!!!

»HEINZEL MÄNNCHEN«-féle
PHYSICHROM-hajrenovator
Heinrich Mänchen Wien
Magyarországon gyártja
SENTELEK GYÓGYSZERTÁR RT.
EZELŐTT TÖRÖK PATIKA
BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCA 12

JAKAB MARGIT
kozmetikája
BUDAPEST, VIII.,
JÓZSEF-KÖRÚT 52
1. emelet 17
(Bodó kávéház felett)

Telefon: 149-628
Arcpolás, szemécs-,
szőrzeltetés és szeplo
végleges eltávolítása
különös hatású szépség
ápolószerek
Fogad:
d. e. 10-től d. u. 6-ig

se vegye segítségül a mesevilág sárkányait
stb., mert a gyermekek első kérése az volna:
»Mutasd meg nekem a sárkányt.« Őt hozná
zavarba, mert a sárkányt nem mutathatja meg.
Más, ha mesél neki egy mesebeli világról,
ahol a fantázia korlátlanul működhetik. A
gyermek a legtrikább esetben keveri a mesét
össze az ő világával, mert olyan messzire tudja
magától, amit nem érhet el. A mese rendkívül
szórakoztatja a gyermeket s éppen ezért nem
ajánlatos elválasztani előtől a foglalkoztatást mesé-
vel, mert késlelteti és zavarja elalvásában.

Budapesti tartózkodása alkalmával látogassa meg Kállay Ibolya kozmetikai intézetét, Rákóczi-ú. 25.

Kedves előfizető asszonytársaimat kérem, ha van babapelenkájuk, vészen és flanel és nincs rá szükségük, adják át, nagyon szívesen megfizetem a kereskedői árat érte. Nagyon sürögően volna rá szükségem. Kedves válaszukat Szilvén Zoltánné, Nyiregyháza, Nádor-ú. 9. kérem.

Mössmer fürdőruha
BUDAPEST, IV., VÁCI-Ú. 1. pongyola

SONA ILY OLCSONI!
Még ma siessen
LYRA RT.
világmarkás
zongora-
kiállítására:
Erzsébet-körút
Bárcsaj-utca sark
BÉRZONGORÁK

20-30 ÉV KÖRÜLI magányos nőt alkalmaznék vidéken. Biciklizni tudó előnyben. Havi fizetése 100 pengő. Ha megfelel, emelést adok. Cím: Tóth Istvánné Adony, Téglagyár.

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban közlendő hirdetés szavanként 60 fill. Vastagabb betűkkel szedett első szó díja 1.50 P. Jelíges hirdetésekre érkező levelek továbbítására a hirdetési díjjal egyidejűleg külön 3.— pengő utalandó át. A hirdetés díja előre küldendő.

BALATONZAMÁRDIN, műúthoz és Balatonhoz is közel, 2. emelet 3 szobás, 2 zárt teraszos, erkélyes villa, berendezéssel eladó, vagy kiadó. Tudakozódní személyesen Zamárdiban, Bogárdy-villában vagy Tobiás Lászlóné, Parádfürdő, Tobiás-villa.

MENYASSZONYI, víjegényi, estélyi ruhák kölcsönzése, öskerosztény vállalat, Angéla kölcsönzőszalon, Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 1. Telefon: 349-533.
BUNDAK legolcsóbban, alakítások jutányosan **KÖRÁY ENDE** szűcsmesterül, Vilmos császár-út 10. Telefon: 386-784.

LEVELEZNI SZERETNEK 18-19 éves, lehetőleg érettségizett úriúrnnyal. Nincs lényismerősöm, akinek írhatnék a frontról s aki írna otthonról nekem. A polgári életben tisztviselő vagyok, 24 éves érettségizett. Címem: Salamon Géza, karp. tiz. Tábori posta száma: L-504.

Megjelenik havonta háromszor: 1-én, 10-én és 20-án. Postatakarékpénztári csekk száma: 20.334. Előfizetési ár: egész évre 36 pengő, fél évre 18 pengő, negyed évre 9 pengő, egy hónapra 3.30 pengő. Egyes szám ára 1.10 pengő.

SZERKESZTŐS ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., FERENCIEK-TERE 7, II. EMELET 6. AJTÓ. TELEFONSZÁM: 187-342. **FIÓKKIADÓHIVATALOK:** DEBRECEN, KONDOR-UTCA 19, KOLOZSVÁR, KAZINCZY-UTCA 20, MISKOLC, GHILLÁNYI-UTCA 13, SZABADKA, PRÁGAI HID-UTCA 56, SZEGED, FODOR-UTCA 22, UJVIDEK, DEÁK-TÉR 3, I.

Szörtelen a lába, karja, kifekhetnek most a napra!

Sok ezer nő restelt eddig harisnya nélkül mutatkozni, kerülte a strandot és a társaságot, attól tartva, hogy megmosolyogják a sűrű szőrnövést, mely elepte lábait, karjait sőt arcát is. Ez a visszataszító kellemetlen szépség-hiba ezúttal megszűnik, mivel a japán „NIPPON” szörtelenítő percek alatt eltűnteti az elcsúfító szőrszálakat, az ön teste sima, bársonyos és elragadóan üde lesz. Számtalan köszönőlevél igazolja a NIPPON krém hatását. Írjon nekünk még ma és holnap már ön is boldogan és gátlás nélkül sütkezethetik a napfényben és élvezheti a nyár örömeit. Hatásért felelősséget vállalunk. Eredménytelenség esetén a pénzt visszaterítjük. **Szétküldés díszkért. Ara. 4.90 P két tégely ára: 7.50 P. Teljes kúra (három tégely) ára: 9.60 pengő. „VALÉRIA” vegyipar, Budapest, VI., Szondy-utca 22/L. N. 192.**

közömbösíteni kell mielőbb, amit a szeretett nő folényével könnyen elvégezhet, ha nem tartja vissza önt is ugyanez az akarathány, Joga van megtudni, mit remélhet, mit várhat, hogy aszerint alakíthassa kettőjük jövőjét.

Orvosok ajánlják az arcbőr szárazságát megszüntető, fiatalságát visszaszerző VITAL krém.

Egy hű olvasó. Nem indokolt kedves hűga elkésredése. Másokkal is megtörtént már, hogy nem sikerült az érettségi vizsga. Újból neki kell menni. A tetővázás, bizonytalanságért és határozatlan akarát természetesen bontólag hat, de ezt le kell küzdeni és több önbizalommal nézni szembe az élettél. Hogy minden téren akadályokba ütközik és hogy semmi sem sikerül neki úgy, ahogyan szeretné, még ez sem ok az elkésredésre. Újból kell kezdeni és munkának építeni a holnapot, kotellességre. Ma ezer halállal telerakott világban élünk számolnunk kell azzal, hogy minden kéz munkájára szükség van, senki tételetlen nem ülhet. Aki pedig dolgozik és felelősséget érez nem csak magával, hanem mindenkiel szemben, az nem unatkozhatik, nem vonulhat el, nem zárkozhatik el. A legjobb és legeredményesebb orvossg mindenre, ami bántja az érzékeny szívet. A többi, érzelmi kérdések is megoldódtak. Ma semmi hátrány nem származik abból valakire, hogy nem hűsz, hanem harmincéves. Ferjhezmenési esélye nem csökkent, vagy ha úgy érzi, annak sem on az oka, hanem a háború. Ezzel a kérdéssel csak annyiban szabad komolyabban foglalkozni, amennyiben érzelmileg érdekli. Ha személy szerint nincs érdekelve, aggodalom nélkül várhat, akár tíz évet is.

István. Köszönöm, hogy őszintén és kimerítően tájékoztattott magáról. A következmények felelőssége elől senki sem térhet ki. Sajnos, a súlyosabb részt mindig a nő viseli. Erősen kell lennie, hogy elbírja. Kívánjuk, ne csalódjon és minél kevesebb megoldatlan problémával tegye próbára a sors. Ha segítségünkre lesz szükség, írjon ezután is bizalommal. Emberek együttérzéssel tessék magunkévá gondját.

Felelős szerkesztő és kiadó: PAPP JENŐ.
Kéziratokat, kisérték, fényképeket nem adunk vissza és nem örzünk meg. A lap cikkeinek és képeinek átvétele és közlése tilos. Hirdetési díj mm soronként 1.20 pengő. A hirdetések elhelvezésénél semmiféle külön kikötést nem fogadunk el.
A Magyar Nők Lapja, az Athenaeum rt. mélynyomása
Felelős: Kárpáti Antal igazgató.

SZERKESZTI
PAPP JENŐ

Németországban, Svájcban és Olaszországban: egész évre 48 pengő, fél évre 24 pengő, negyed évre 12 pengő. A lap egy negyed évnél rövidebb időtartamra nem rendelhető meg.

A könyvnap egyik legnagyobb irodalmi eseménye volt

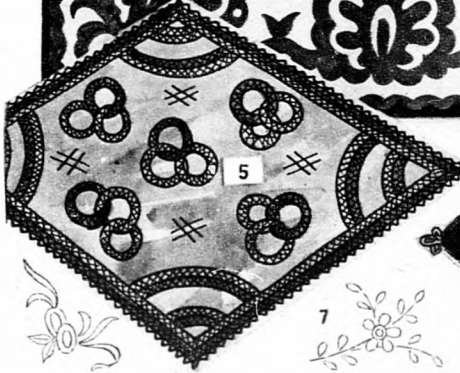
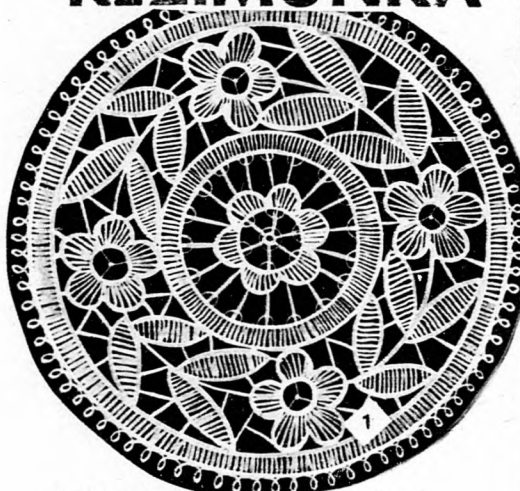
A könyv irodalmi méltatásával a napilapok már hosszú cikkekben foglalkoztak. Előfizetőink figyelmét most csak arra hívjuk fel, hogy ezt a szípkázó szellemességű könyvet, amely az örök emberi érzéseknek tökéletes gyűjteménye, kivételesen **könyvnap** **olcsó áron** vásárolhatják meg a »Magyar Nők Lapja« kiadóhivatala útján.

A »Szívügyeink« ára szépen kiállított aranynyomású kötésben 10.50 P fűzve művészi címlappal, postaköltséggel együtt — — — 6.50 P
Papp Jenő »Szívügyeink« című könyve egyetlen magyar család könyvtárából sem hiányozhat

Sürgősen rendelje meg, hogy fenti olcsó áron szállíthassuk!

KÉZIMUNKA

1. Horgolt terítőeske vitrinbe, pohár és virágváza alá. Külön-külön horgoljuk a leveleket és virágokat és mikor ezekkel kész vagyunk, állítjuk össze a mintán látható összekötő pálcákkal és köralakban hosszú pálcákkal és pikóval fejezzük be.
2. Hőmezevászárhelyi himzett csik. 4-ékn színekkel hímezzük. A minta eredeti szélessége 5-6 cm.
3. Toll-pólyapárna paplanszerű tüzessel. Hosszú nyári ruhácska színes anyagból karonülő kislány részére. Három-négyéves kislánynak ruha kockás vászonanyagból. Esőköpeny kucsmával 4-6 éves kislánynak és fiúnak, vízhatlan drapp vászonból.
4. Asztalterítő piros vagy kék mosható rátéttel készítve.
5. Zsúrasztalterítő könnyű, színes szál. és kereszttöltéssel varrva. Szélét farkastog-zsinórral fejezzük be.
6. Divánpárna. Középe nyersszínű házi-vászon, a két oldalrészé piros, vagy kék házi-vászon, a rátét ugyancsak színes anyagból készült Szélén zsinór, színes és nyersszínű anyagból összesodorva.
7. Apró virágminták. Nyári gyermek ruhácskát és tálcakendőt díszíthetünk vele.

Edelstein

BAVARIA
Maria-Theresia

márkás
porcellánt

a

IVATCSARNOK *ból*